

Mi o sebi

Glasiło Društva upokojencev Škofja Loka izredna številka maj 2008

Mojca Zakotnik OŠ Cvetka Golarja

arhiv Vrtca Škofja Loka - vrtičkarji na obisku pri gasilcih

arhiv CSS

**Medgeneracijsko
sožitje**

Klavdija Mlinšek

17. aprila so oskrbovanci CSS obiskali osnovno šolo Cvetka Golarja

Nadja Podgoršek

Nadja Podgoršek

Zlata Ramovš

- 3 UVODNIK
- 4 KAKO V SLOVENIJI SKRBJIMO ZA MEDGENERACIJSKO SOŽITJE
– Mateja Kožuh Novak
- 5 RAZNOLIKOST JE BOGASTVO DRUŽBE
– Janez Šolar
DU POLJANSKE DOLINE – Pavel Čadež
- 6 STAREJŠI ZA STAREJŠE – Anton Klemenčič
OKROGLA MIZA O MEDGENERACIJSKEM SODELOVANJU
- 7 OSNOVNA ŠOLA ŠKOFJA LOKA–MESTO
- 11 OSNOVNA ŠOLA POLJANE
- 13 OSNOVNA ŠOLA CVETKA GOLARJA ŠKOFJA LOKA
- 17 OSNOVNA ŠOLA IVANA TAVČARJA GORENJA VAS
- 20 OSNOVNA ŠOLA ŽELEZNIKI
- 22 OSNOVNA ŠOLA JELA JANEŽIČA ŠKOFJA LOKA
- 24 VRTEC ŠKOFJA LOKA
- 28 CENTER SLEPIH SLABOVIDNIH IN STAREJŠIH
- 30 CENTER ZA SOCIALNO DELO ŠKOFJA LOKA
- 33 PROSTOVOLJKE GIMNAZIJE ŠKOFJA LOKA
- 35 GRDE BABIČINE NOGE
– zgodbica iz knjige Minke Likar s Hotavelj

arhiv CSS

Miro Duić

Sedim in premišljam. Tema naše okrogle mize »Sodelovanje mlade in srednje generacije z upokojenci« mi nehoti izvablja nostalgичne občutke ob misli, kako današnja mlada generacija doživlja svoje lepe trenutke in kako smo svoj mladostniški svet osvajali mi.

V današnjem času, prepolnem izzivov in tehnologije, v času, ko ima mlada generacija pravzaprav na voljo vse, kar si zaželi, imam vendarle občutek, da s tem ni zadovoljna, da ji pri tem nekaj manjka in da išče nove poti, nova spoznanja.

Če pogledam v svojo preteklost, v preteklost moje generacije in se ozrem petdeset let nazaj, težko najdem pravo primerjavo, vendar sem prepričan, da smo se znali veseliti vsake malenkosti, ki bi nam utegnili polepšati dan. Spominjam se, kako smo bili otroci veseli pomaranče za veliko noč, kakšne malenkosti za Miklavža, za rojstni dan pa sploh ne vem, če ga je kdo omenjal, kaj šele, da bi ga praznoval, saj za to ni bilo nobene možnosti. Spomnim se tudi kepice sladoleda ob kakšnem prazniku, ki smo ga sladoledarju plačali z jajcem, in kovanca, ki mi ga je mati težko, toda rada dala, kadar ga je pač lahko odtrgala od ust in ki sem ga namesto za edino vrsto trdih bombonov veliko raje porabil za četrtinko belega kruha, ki je tako prijetno izvabljal slino, ko sem šel mimo grajske pekarnice. Da ne omenjam trdih, neudobnih gozdarjev, toda kljub vsej revščini in pomanjkanju, so se starši trudili nuditi nam, kar je bilo pač mogoče. In v takšnih pogojih smo odrasčali, se izšolali, oblikovali svoje življenje, mladost in družino.

Naši otroci so danes že srednja generacija, ki je odrasčala v drugačnih, popolnoma novih časih informacijsko tehnološkega razvoja, ko lahko v trenutku dobiš informacije z vseh koncev sveta o čemerkoli, žal pa tudi o trpljenju velikega dela prebivalstva zaradi lakote, različnih bolezni in revščine v vseh oblikah. Na žalost ugotavljamo, da se takšni problemi pojavljajo tudi pri nas, čeprav jih ponekod skušajo skriti.

Smo generacija, ki poskuša mladim in malo manj mladim pomagati po svojih najboljših močeh, sicer bi bili njihovi problemi še bolj na očeh javnosti. Na žalost ima veliko naših stanovskih kolegov zelo nizke dohodke, s katerimi težko preživljajo že sebe, kaj šele da bi lahko pomagali svojim bližnjim, ki so prav tako potrebni pomoči. Zaradi tega moramo v Društvu upokojencev razvijati oblike delovanja in sodelovanja med generacijami, ki bodo olajšale medgeneracijska nasprotja in zagotavljale primerno sožitje in razumevanje.

Prepričan sem, da bo tudi naše srečanje za okroglo mizo 4. junija prispevalo kaj koristnega k razumevanju in razreševanju te problematike.

Mi o sebi - maj 2008

Društvo upokojencev Škofja Loka
Partizanska cesta 1, 4220 Škofja Loka
Tel. (04) 512 06 64
e-pošta: drustvo.upokojencev@siol.net

Odgovorna urednica:

Jelka Mlakar

Lektorica:

Marija Draškovič

Oblikovanje:

Nevenka Mandić Orehek

Urednica fotografije:

Zlata Ramovš

Tisk:

GTO Košir d.o.o.

Naklada: 300 izvodov

ISSN 1855-0975

ZAHVALA

Za objavljene prispevke se zahvaljujemo učencem osnovnih šol in otrokom iz vrtca, njihovim mentorjem ter učiteljicam in vzgojiteljicam, ki so zbirale pisno in slikovno gradivo in nam ga posredovale. Lepa hvala tudi vsem strokovnim sodelavkam Centra za socialno delo in Centra slepih, slabovidnih in starejših ter vsem prostovoljkam, ki so nam zaupale svoje izkušnje pri delu s starejšimi.

Uredništvo

DRUŠTVO UPOKOJENCEV ŠKOFJA LOKA

Partizanska cesta 1
4220 Škofja Loka
Tel. tajništvo: (04) 512 06 64
Tel. blagajne: (04) 512 63 08
Fax: (04) 512 63 09
Uradne ure:
sreda in petek od 8. do 12. ure

KAKO V SLOVENIJI SKRBIMO ZA MEDGENERACIJSKO SOŽITJE?

Mateja Kožuh Novak, predsednica Zveze društev upokojencev Slovenije

S projektom »Starejši za starejše, za višjo kvaliteto življenja doma«, ki ga v sodelovanju s Slovensko filantropijo izvajamo že peto leto v Zvezi društev upokojencev Slovenije, smo izvedli raziskavo o medgeneracijskih odnosih in zbrali vrsto dokazov, da slovenska družina živi in da medsebojna solidarnost v družini deluje. Sodobna družina seveda uporablja sodobne poti medsebojne komunikacije (telefon, mobilni telefon, elektronska pošta).

Starejše prostovoljke in prostovoljci, ki sodelujejo v projektu, v svojem kraju obiskujejo vse starejše od 69 let, ki živijo v lastnih gospodinjstvih. Z njimi se pogovorijo o njihovih potrebah in jim skušajo posredno ali neposredno zagotoviti pomoč, da bi lahko čim dlje ostali v svojem domačem okolju.

Trenutno imamo obdelane podatke za 28933 starejših, ki smo jih vključili v projekt v letih 2004 do 2006. 1.499 prostovoljk in prostovoljcev je vsaj enkrat obiskalo že več kot 50.000 starejših od 69 let.

Ugotovili so, da jih 23,4 % živi samih, 47,8 % jih živi z zakoncem ali s partnerjem, četrtna (24,5%) jih živi z otroci in/ali vnuki, 2,3% pa z drugimi.

Ko smo jih povprašali, koliko stikov imajo s svojimi otroki in vnuki, smo dobili naslednje odgovore:

Pogosto se počuti osamljene 9,6% starejših od 69 let, od tega 11,8% žensk in 5,8% moških, včasih se počuti osamljene 33,1% žensk in 23,1% moških. 77% žensk te starosti in samo 25,3% moških živi samih, zato je žensk, ki se počutijo pogosto osamljene, presenetljivo majhen odstotek.

Dnevne stike z otroki in vnuki ima 72,3% anketirancev, tedenske 12,8%, redkeje pa 12,8%. Tu niso šteti stiki z drugimi sorodniki in s sosedi. Ti podatki kažejo, da so slovenske družine kar dobro povezane.

Presenetilo nas je, koliko starejših od 69 let še pomaga svojim otrokom. 85,3% jih je izjavilo, da pomagajo drugim. 6,8% s stanovanjem (6,4% otrokom in vnukom), 19,5% z denarjem (14,7% otrokom in vnukom), 34,3 % še vedno z delom (16,2% otrokom

in vnukom) in 28,8% jih je izjavilo, da z vsem od naštetega (20,3% otrokom in vnukom).

29,6% starejših od 69 let pogosto ali vedno ne more pokriti življenjskih stroškov z lastnim dohodkom. V 50,8% jim pomagajo otroci in vnuki, v 5,5% drugi in v 2,1% socialna služba.

Iz navedenih podatkov lahko sklepamo, da slovenska družina živi in da živi tudi medsebojna solidarnost v družini, česar se morajo zavedati tisti, ki urejajo naše pokojnine.

Ob demografskih spremembah neodgovorni politiki in gospodarstveniki govorijo o tem, da starejši ogrožamo mlajše, kar je seveda nesmisel. Mlade ogrožajo tisti, ki za osebne dobičke izrabljajo državni proračun. Zaradi takšnih neodgovornih izjav obstaja resna nevarnost medgeneracijskega konflikta, zato so pričeli modre žene in moške govoriti o potrebi po novih oblikah medgeneracijskega sožitja in strpnosti. Nevladni neprofitni sektor išče vedno nove oblike medgeneracijskega povezovanja, žal pa je pri tistih, ki delijo iz skupnega »žaklja« državnega proračuna, za podporo različnim oblikam medgeneracijskega sožitja premalo razumevanja. Nevladni neprofitni sektor, ki je v veliki večini odvisen od direktne ali indirektna (pri pridobivanju denarja iz EU) finančne podpore države, še vedno »diha na škrge«, prostovoljno delo, ki vložena sredstva podeseteri, pa ni dovolj cenjeno in podprto.

Zato je o potrebi po programih medgeneracijskega sožitja zaenkrat mnogo več govorjenja kot dejanskih aktivnosti. A ljudje dobre volje, združeni v prostovoljnih društvih in humanitarnih organizacijah, med katerimi je Zveza društev upokojencev z 236.000 člani največja, ne bomo odnehali. Na žalost moramo zaenkrat tiste, ki odločajo, še prepričevati, da nas potrebujejo, upamo pa, da bo modrost prevladala in da bomo lahko mi, starejši, ki smo vzdrževalci medgeneracijskega sožitja v vsaki slovenski družini, v prihodnosti s podporo države več naredili za to, da bo sožitje med generacijami ostalo in se krepilo ob novih izzivih in novih problemih, ki jih prinaša tehnološki razvoj sveta.

osebni arhiv

RAZNOLIKOST JE BOGASTVO DRUŽBE

Janez Šolar, predsednik Pokrajinske zveze DU Gorenjske

» Raznolikost je bogastvo družbe« je projekt, ki poteka pod okriljem projekta PROGRESS in ga iz svojih skladov financira Evropska unija. Namen projekta je z različnimi aktivnostmi vplivati na dogajanje v naši družbi, iskati način odpravljanja negativnih pojavov in ljudi različnih družbenih skupin pridobiti za skupno sodelovanje. Ljudje smo glede na spol, starost, invalidnost, osebno prepričanje in druge okoliščine posameznika različni, vendar to ne sme biti vzrok za diskriminacijo.

Zvezi društev upokojencev Slovenije in preko nje pokrajinskim zvezam društev upokojencev in društvom upokojencev Slovenije so ponudili sodelovanje v tem projektu z različnimi temami, ki naj bi jih obravnavali na okroglih mizah. Ena od tem je sodelovanje različnih starostnih skupin, spoznavanje, predstavitev svojih stališč in njihovo zbližanje ter izboljšanje medsebojnega razumevanja.

Pokrajinska zveza društev upokojencev Gorenjske je pregledala predlog ponujenih tem in sestavljalci programa smo bili enotnega mnenja, da je Društvo upokojencev Škofja Loka najbolj primerno za to, da izvede okroglo mizo o medsebojnem sodelovanju skupin različnih starosti. Razlog je izdajanje društvenega glasila MI O SEBI, ki je edino na Gorenjskem in po kvaliteti edinstveno v Sloveniji, zato je bilo zelo pozitivno sprejeto.

osebni arhiv

Glasilo naj bi bilo v tem primeru središče dogajanja, kamor se stekajo pisni prispevki o razmišljanju in mnenjih sodelujočih, preko katerega bo vse to preneseno na širok krog bralcev. Vendar naj to ne bi bil samo enkratni primer sodelovanja, to naj bi se

ohranjalo in krepilo tudi vnaprej.

Glede na to, da pobuda za to sodelovanje prihaja iz upokojenskih vrst, bo pretežni del prispevkov posvečen starostnikom.

Ljudje smo družabna bitja, zato želimo živeti med ljudmi, ki so do nas prijazni in nas razumejo. Za starostnike je poleg bolezni zelo neprijetna osamljenost, še bolj neprijetna je ignoranca, najhujše pa je nasilje, ki se dogaja v različnih oblikah. To privede do stresov, ki se končajo z boleznijo.

Upam, da bodo udeleženci okrogle mize razpravljali in razčiščevali to problematiko ter predlagali tudi morebitne rešitve. Želim jim veliko uspeha.

DRUŠTVO UPOKOJENCEV POLJANSKE DOLINE – Gorenja vas

Pavel Čadež, predsednik DU

Naše društvo je po številu članov srednje veliko. Med člani je precej mlajših upokojencev, to so zlasti tisti, ki so se upokojili po zaprtju rudnika urana Žirovski Vrh, so pa tudi taki, ki so dosegli že kar častitljivo starost. Nekateri so se vključili v delo v

Zlata Ramovš

društvih, npr. v planinskem ali turističnem društvu. Ker je po nekaterih krajevnih skupnostih precej kmečkega prebivalstva, pa je še zlasti pomembno sodelovanje starejših z mladimi gospodarji. Starejši pomagamo z delom ali nasveti, pozneje pa pomoč

mladih potrebujemo tudi sami. Veliko lahko pomagamo mlajšim pri varovanju vnukov ali pri prevozi na razne interesne dejavnosti. Želimo, da bi se ta medsebojna pomoč še bolj razširila, zato pa je potrebna volja in pripravljenost ljudi. Za nekoga sicer to pomeni obveznost oziroma zadolžitev, kar je mogoče tudi eden od razlogov, zakaj se za tovrstno pomoč ne odločajo.

V Društvu upokojencev dobro sodelujemo tudi z učenci osnovne šole Ivana Tavčarja Gorenja vas. Vsako leto nam naredijo novoletne voščilnice, na letnem zboru upokojencev pripravijo kulturni program. Sodelujemo tudi na pohodih in skupaj pripravimo šolo v naravi v planinskem zavetišču.

STAREJŠI ZA STAREJŠE

Anton Klemenčič, predsednik DU Žiri

Postali smo del razvite Evrope, hkrati pa tudi njene ekonomije, ki pušča za sabo vse večje socialnodružbene razpoke.

Relativno visoka starost prebivalstva in nizka nataliteta postajata problem tudi v Sloveniji. Družba nas dolgoročno ne bo mogla popolnoma oskrbovati, zato si pomagajmo med seboj, dokler je še čas. Veliko je že primerov, ko taka pomoč že poteka, pa širša javnost za to niti ne ve. Pohvale vredno! Namen projekta »STAREJŠI ZA STAREJŠE« je spodbuditi fizično in psihično še sposobne upokojence, da bi pomagali svojim prijateljem in znancem, ki so potrebni najnujnejše človeške pomoči. Vendar starejši ko smo, bolj smo »čudaški«. Vrata stanovanja bomo odpirali le dobremu znancu in prijatelju, ki bo z veseljem, da stori nekaj koristnega, osrečil našega občana, ki je na nek način omejen v komuniciranju z javnostjo in to v obojestransko zadovoljstvo.

osebni arhiv

Včasih zadostuje že klepet ob kavici, pa je dan, mor-da celo teden, lepši. Profesionalizem odpade! V Društvu upokojencev Žiri smo si zadali nalo-go zbrati podatke o vseh občanih, starih se-demdeset let ali več. Ocenili bomo, pri katerih bi bila potrebna pomoč

in skušali poiskati najprimernejše osebe, ki bi jo bile pripravljene nuditi in bile dobrodošle na njihovem domu.

Zavedajmo se, da bomo mogoče nekoč rabili takšno pomoč tudi sami, zato naredimo korak za dobro delo sedaj, ko to še zmoremo, v upanju, da nam bo jutri ali nekoč povrnjeno.

Zveza društev upokojencev Slovenije, Pokrajinska zveza društev upokojencev Gorenjske in Društvo upokojencev Škofja Loka

VABILO NA OKROGLO MIZO

vabimo vas na okroglo mizo z naslovom

SODELOVANJE MLADE IN SREDNJE GENERACIJE Z UPOKOJENCI,

ki bo v sredo, 4. junija 2008, ob 17. uri

na Loškem odru na Spodnjem trgu 14 v Škofji Loki.

Na okrogli mizi bodo spregovorili:

- dr. Jože Ramovš, avtor knjige Kakovostna starost;
- dr. Mateja Kožuh Novak, predsednica Zveze društev upokojencev Slovenije – Kako v Sloveniji skrbimo za medgeneracijsko sožitje;
- Janez Šolar, predsednik Pokrajinske zveze društev upokojencev Gorenjske;
- Rajka Bračun, Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje;
- Borjana Koželj, vodja Univerze za tretje življenjsko obdobje pri Društvu upokojencev Škofja Loka;
- Marjana Hlupič, dipl. socialna delavka iz Centra slepih, slabovidnih in starejših Škofja Loka;
- Nežka Fojkar, koordinatorka projekta »Starejši za starejše«;
- predstavniki mladih.

Kulturni program bodo oblikovali: Pevski zbor DU Vrelec in otroški pevski zbor Osnovne šole Škofja Loka–Mesto, Folklorna skupina Venček in Plesna skupina Mateja Tutta.

Jaz in stari starši Zala Mehonič, 5.f

DOŽIVETJE Z BABICO

Ko sem bil star šest let, me je pazila babi, ko sta šla starša v službo. Bil je lep dan, zato sva odšla z babi ven.

Imel sem nogometno žogo, zato sva igrala nogomet. Ker ni bila hitra, sem lahko dal veliko golov. Potem pa je babi začela bolj igrati in kmalu mi je dala gol. Ker se mi ni ljubilo več teči, sem začel izgubljati. Tekma je bila zelo izenačena in oba sva dala veliko golov, a na njeno žalost sem jih jaz dal več in zato sem na koncu tudi zmagal, čeprav je tudi njej šlo dobro. Dan je hitro minil in ko sta se vrnila starša, sem jima dolgo pripovedoval, kaj sva delala z babi.

Babi mi je obljubila, da bova naslednjič spet igrala nogomet. Rekla je, da bo zmagala. Z babi sem se imel zmeraj lepo.

Krištof Nojič, 5. c

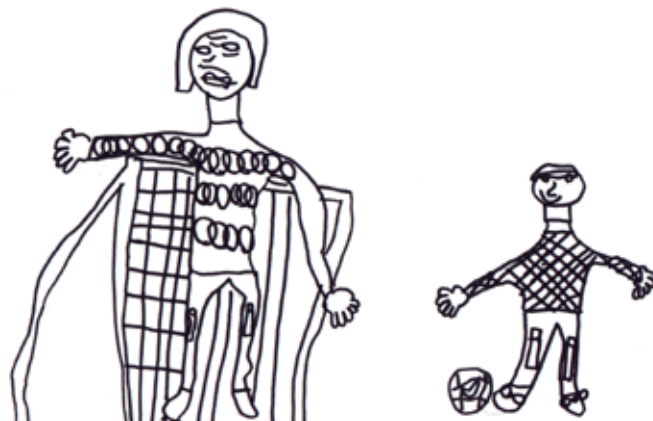
Tadeja Bergant

Jerca z mamo Tončko, atom Tomažem in sestrico Katro

Tomaž. Trudim se, da bi mu čim bolj pomagala, ker ga imam zelo rada. Pomagam mu takrat, ko ne more vstati, ko česa ne more sam pobrati s tal, včasih mu kaj preberem ali mu grem kaj iskat. Tudi mami Tončki pomagam, če ji grem kaj iskat v trgovino ali v klet, ker jo zelo bolijo kolki in težko hodi.

Drugače pa se zelo rada družim s starejšimi ljudmi, saj znajo pripovedovati zelo zanimive stvari o tem, kako je bilo včasih.

Jerca Bergant, 4. c

Z BABICO RAD IGRAM NOGOMET. DAM JI VELIKO GOLOV.

Aljoša Nojič, 2.b

Stara mama me je peljala v živalski vrt

Blaž Poljanec, 5.g

DOBRI STARI LJUDJE

Vsak dan srečujemo po cestah starejše ljudi. Mnogo je takih, ki so dobri in jim veliko pomeni, če jim podarimo nasmeh in jih pozdravimo, čeprav jih ne poznamo. Zgodilo se mi je že...

Bilo je nekega popoldneva. Zelo sem hitela v šolo na nastop. Prišla sem do prehoda za pešce. Bila je gneča. Čakala sem, da bi mi kdo ustavil, ampak vsi so hiteli naprej. Končno sem hotela čez cesto, ko se je pripeljal starejši gospod z zelo starim avtom. Nestrpno sem čakala, da se odpelje, on pa je vozil vsak trenutek počasneje, dokler se ni ustavil. Mislila sem

JAZ IN MOJI BABICI

Imam dve babici,
ki sta kot kapici,
ker čuvata mi glavo
pred neumnostjo pravo.

Včasih nekam tečni sta,
jaz pa malo zmedena,
zato včasih mislim si:
»O joj, ne bodi taka tečkica!«

Hodimo na izlete skupaj,
se zabavamo tam in tukaj
in ker radi se imamo zelo,
nam nikoli ni hudo.

Nina Hribernik, 4. d

Ana Celec, 2.b

Danes so stari starši športno aktivni

Lenart Demšar, 5.d

že, da se je njegov avto pokvaril in hotela sem čez cesto. Takrat pa je iz avta stopil stari gospod. Prijazno me je pozdravil in se mi nasmehnil. Podaril mi je čokolado. Zahvalila sem se in ga vprašala, zakaj mi to podarja, on pa me je vprašal, kam sem namenjena. Povedala sem mu, da hitim v šolo na nastop. Rekel mi je, naj mi čokolada pomaga pri nastopanju. Še enkrat sem se zahvalila in odšla.

Ta gospod mi je ostal še dolgo v spominu. Ugotovila sem, da so nekateri ljudje zelo prijazni.

Zgodba ni izmišljena, ampak temelji na resničnih dogodkih.

Lea Roginek, 7. a

Mi o sebi - maj 2008

IZLETI Z UPOKOJENCI

Ko sem bil star pet let, sem bil v varstvu pri dediju in babici. Takrat je babica začela hoditi na planinske izlete z upokojenci. Moja mamica jo je vprašala, če lahko s seboj vzame tudi mene. Babi se je seveda strinjala, ker je vedela, da zelo rad hodim v hribe. Tega dneva sem se zelo veselil. Ko smo prišli na avtobusno postajo, so se vsi začudili, ko so me zagledali. Rekli so, kaj pa bo tak otrok, saj ga bomo morali samo nositi. Začeli smo hoditi in kar naprej sem bil prvi v vrsti in prvi na vrhu. Vsi so se čudili in me na koncu vprašali, če bom drugič še šel z njimi. Jaz sem se s tem takoj strinjal. Upokojenci so zelo radi imeli bonbone, zato sem jim večkrat kakšnega dal.

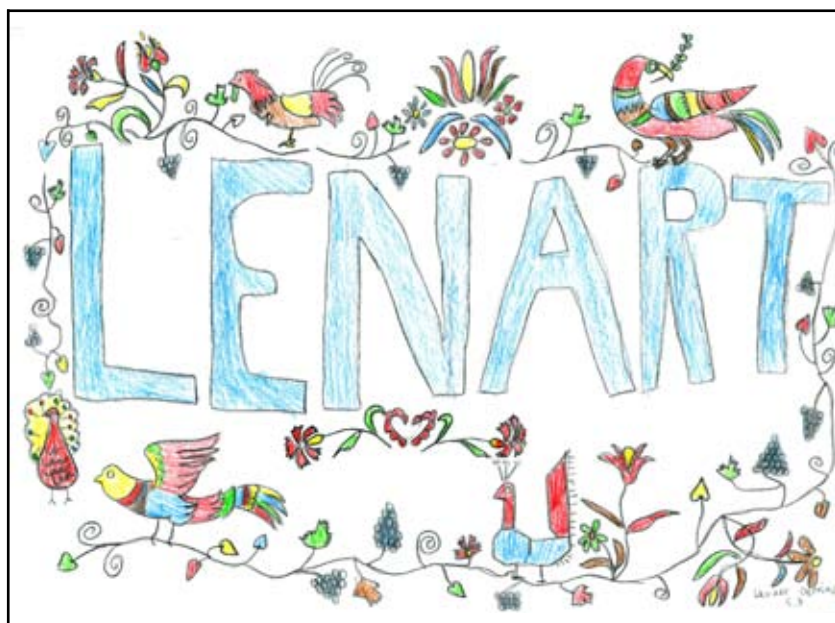
Enkrat smo se odpravili na pohod, ko so ravno rasle borovnice in gozdne jagode. Starejše gospe so me začele crkljati, saj so mi nabirale jagode in borovnice in sem se jih zelo najedel. Vsi smo bili dobre volje.

Včasih v mestu zagledam kakšno gospo in jo prepoznam, da je planinka.

Tine Gartner, Puštal 26, Škofja Loka

Monika Božnar, 2.b

Imena in vzorci naših starih staršev

Lenart Demšar, 5.d

Jaz in stara mama

Kristina Jovič, 5.g

Ana Bošnjak, 2. razred

VITRAŽI

Bil je lep sončen dan in jaz sem se odločil, da bom obiskal svoje stare starše. Mama kot vedno samo kuha in pospravlja, dedek pa sestavlja vitraže. Odšel sem k dedku in tam sem se jih naučil delati tudi jaz. Najprej sem ga pozorno gledal, kako se to dela, nato pa sem poizkusil še sam. Iz steklene plošče sem izrezal oblike, ki jih je dedek narisal s flomastrom. Uporabil sem posebno rezilo. Vse delce sem moral obrusiti na brusilniku in to zelo natančno. Vse kose sem potem sestavil po načrtu in jih zlepil s posebno vročo, sivo tekočino. Čez nekaj ur sva šla z dedkom pogledat izdelek, ko je bil suh. No, ravno umetniški izdelek ni bil, ampak večkrat ko poskusiš, lepši je in kmalu bom delal tako lepe vitraže kot moj dedek.

Naslednjič pa bom šel k babici in se naučil kuhati. Komaj čakam!

Tudi stari starši so skrbeli zame

Karmen Kočar, 5.e

S starimi starši igram šah

Katja Malenšek, 5.g

S starimi starši

Tisa Šink, 5.d

KNJIGA VZORNIH UČENCEV

Ko je moj ata bil še majhen, je rad risal. Nekoč je pri likovnem krožku narisal zelo lepo sliko policaja, cesto, pločnik, pešce in avto. Risbo so poslali na policijsko postajo. Naslednji dan je policaj prišel na njihov dom. Mama se je zelo ustrašila, kaj je spet narobe, a ji je policaj povedal, da je bil ata izžreban in je zaslužil eno vožnjo s policijskim motorjem. Potem je bil vpisan v knjigo vzornih učencev.

Žiga Kopač, 3. b

BABICE, DEDKI, STRICI, TETE, SOSEDJE ... POLJANSKI OSNOVNOŠOLCI VAS IMAMO RADI!

Moja mama in ata sta doma v isti hiši kot jaz. Moj ata zna plesti košare. Moja mama kuha zelo dobro juho. Zelo rad sem z njima.

Marcel Šubic, 2. b

Moja mama mi zna polepšati dan
Tanja Košir, 2. a

Včasih sem s stricem Petrom in teto Anico šla v toplice. Imam ju zelo rada. Imata mucka Pikico in Mikico. Anica zna zelo lepo risati. Ko sem bila majhna, sta me pazila. Velikokrat smo šli po regrat. Skupaj se gremo različne igre.

Katja Lavtar, 2. a

Babica me je naučila vesti gobelin. Ko sem bila še majhna, sva z dedkom pela pesmice. Ko sem malo zrasla, sva z babico peli »Na planincih«, dedek pa je igral na orglice.

Tinkara Cvirn, 2. a

Babica je precej starejša od mene. Skuha mi čaj, mleko, navadno kosilo. Jaz ji pomagam pri lupljenju krompirja. Prinesem ji tudi drva za kurjenje v štedilniku. Skupaj pospraviva po kuhinji. Zvečer gledava televizijo. Jaz gledam risanke. Babica gleda poročila. Rada počivava v dnevni sobi. Imava se rada.

Silvo Bohinc, 3. r, PŠ Javorje

Z mamo in atom grem v hribe, na pico in igram nogomet. Mama me včasih pride iskat v šolo. Včasih grem k njej tudi na kosilo. Ata nama s Karin pripoveduje zgodbe o Pilipaliju. Mami pomagam peči štrudelj in piškote. Mama me velikokrat pazi in mi pripoveduje zgodbe.

Maruša Stanonik, 2. b

Z mamo neseva dobrote k žegnu

Lucija Mur, 4. b

Moja mama me navdušuje za dolge sprehode - *Sara Buh, 4. b*

Moj ded, super ded,
mi vedno kupi sladoled.
Ko greva na zabavo,
zapoje pesem pravo.

Na igrišču se loviva,
za žogo se podiva.
Babica pa se smeji
in na klopi le sedi.

Iza Božič, 4. b

Moja babi – super babi,
vedno hodi na sprehode z nami.
Založena je z bonboni,
ki dišijo po limoni.
Pod nogami nam listje šelesti,
na nebu pa sonček se blešči.

Moj ded – super ded,
igra računalnik prav za znoret.
Tudi če kava se mu shladi,
vedno zmaga, da se kar kadi.
Zajtrk včasih kar spusti,
da nove igrice ne zamudi.

Urh Uroš Oblak, 4. b

Starejše občane je treba spoštovati,
če kaj ne razumejo,
se jim ne smemo smejeti.

Dedek je plešast
in babica siva,
zato sta oba zelo zanimiva.

Nekateri očala od rojstva imajo,
drugi šele zdaj brez njih
brati ne znajo.

Vsi pa v dobri družbi so radi,
včasih izgledajo čisto še mladi.

Starejše občane je treba spoštovati,
lepo jih je videti
in z njimi kramljati.

*Janja Lavtar, Katja Kržišnik, Ema Buh,
Sara Pustovrh, 5.a*

Mark z babico na gorskih poteh

družinski arhiv Lokar

MAMA IN ATA

Moja mama in ata sta se rodila v Ljubljani. Mama je mladost preživel v centru Ljubljane, v stanovanjski hiši na Trubarjevi ulici. Rojena je bila eno leto po koncu druge svetovne vojne. Ker je bila majhna, ni toliko občutila pomanjkanja hrane in drugih materialnih dobrin. Za hrano so dobili bone ali pakete iz Amerike, ki so vsebovali: moko, mleko v prahu, sir, ki je bil čudne barve, kakao brez okusa, čokolada pa je bila trda in grenka. Obleko in obutev so kupovali v magazinih, kasneje pa so počasi nastajale trgovine. Ljubljanci so se najbolj razveselili blagovnice NAMA.

Takrat je moja mama dobila prvo punčko iz celulojda z lepo oblekico. Igrače so bile večinoma iz starih krp ali iz lesa. Na igrišču se je igrala naslednje igre: med dvema ognjema, odbojko, igrali so se ristanec. Te igre poznamo otroci še danes. Mama je končala štiri razrede osnovne šole, nato pa štiri razrede gimnazije, kasneje je to pomenilo osem let osnovnega šolanja. Končala je srednjo šolo za trgovino in turizem in se zaposlila v Mercatorju.

V kinu Triglav, ki se je nahajal v občini Moste v Ljubljani, je spoznala mojega ata, ki pa je živel v Štepanji vasi malo iz Ljubljane. To je bila majhna vas, v kateri je bilo nekaj večjih in manjših kmetij, kovačija ter trgovinica. V vasi so bile makadamske poti, polja in travniki, ob robu pa se je razprostiral gozd.

Ata je imel težko otroštvo. Živel je v hiši sredi vasi z mamo in sestro. Njegova mama je izgubila moža, ata pa očeta, saj je bil interniran v taborišče Dachau v Nemčiji. Po vojni se je vrnil domov in umrl za pljučnico. Mama je morala trdo delati za hrano, ki jo je dobivala od kmetov ali v paketih iz Amerike.

V kovačnici pri sosedu se je ata najraje igral. Njegove igrače so bili žebliji, nakovalo, kopita, kladivo. Rad pa je tudi »ušel« na žago, kjer pa je bila njegova igra velikokrat nevarna. Vozil se je namreč na hladu, ki se je žagal. V osnovno šolo je hodil v sosednjo vas Hrušica. Najbolj zanimiva se mi je zdela atova pripoved, kako je telovadil. Namesto telovadbe je moral sekati drva, delati na vrtu in pospravljati krompir. Pri pouku petja so samo peli. Ostali šolski predmeti so bili podobni današnjim. Najlepše pa je bilo na vasi pozimi, kadar je padel sneg. Otroci so odhajali s sanmi in smučkami na breg na začetku vasi.

Po končani osnovni šoli se je šel učiti za električarja. Sedaj sta moja mama in ata upokojena in čuvata svoja vnučka.

V mladih letih sta ata in mama živela bolj skromno, ker so bili taki časi.

Sebastjan Vidrgar, 7.d

ASOCIACIJE

V 1.c razredu so se pogovarjali o babicah – asociacija na **moja babica**:

vrt, torta, sprehod, pravljica, rojstni dan, darila, »mirkanje«, rože, prijaznost.

V 3.c pa so bili na vrsti **dedki** in ob tem so učenci pomislili na:

čokolado, najboljši čaj, darilo, sladoled, rolkanje, potepanje, lov, zgodbe, kartanje, spremljanje v šolo, crkljanje, risanje, metuljev.

Lutkovna igrice o Piščančku, ki je iskal svojo mamico

Klavdija Mlinšek

TETA JULKA

Julka Setnikar se je rodila 14. 2. 1920 v Pungertu pri Škofji Loki. Osnovno šolo je obiskovala pri škofovskih uršulinkah. V šoli je bila zelo stroga disciplina, saj so morale za vsak najmanjši prekršek v kot ali klečati, seveda so se pa zelo veliko naučile. Že zelo zgodaj je morala opravljati najtežja dela na kmetiji, pomagati mami v kuhinji in paziti na mlajše brate in sestre, ker jim je umrl oče. Ni ji bilo težko, ker je vedela, da pomaga mami in svojim osmim bratom in sestram.

Ko pa je zvečer legla v posteljo, je vedno našla čas, da je še kaj prebrala. Žal pa je v letih, ko je odrasčala, izbruhnila 2. svetovna vojna. Skupaj z domačimi je pomagala partizanom v gozdu. Pogosto je šla s konjem v gozd s pretvezo, da gre pripravljat drva. Pot jo je vodila pod Osolnik, kjer se je sestajala s partizani, jim nosila doma spečene hlebčke kruha in pošto.

Nekega dne so enega od partizanov ujeli Nemci. Zelo so ga mučili, zato je v obupu izdal, da je izvedel novice o sovražniku od Julke. Nemci so se zaradi tega maščevali tako, da so brate takoj odpeljali v taborišče Dachau, mamo in sestre pa v zapor v Goričane. Julka je bila tedaj zopet v gozdu. Ko se je vrnila domov, je bila vsa obupana, ker je bila hiša popolnoma prazna. Tudi njo so Nemci po petih dneh našli in jo odpeljali v zapor. Približno po dveh mesecih so njo, sestre in mamo odpeljali v zbirno taborišče blizu Nürnberga. Po nekaj dnevih so jih ločili in Julko poslali na kmetijo k nemški družini. Dobro je obvladala nemški jezik in pridno delala na kmetiji, zato ji je gospodarica dovolila, da si je dopisovala s sosedi in sorodniki iz rodne domovine, čeprav je bilo to strogo prepovedano.

Ob nedeljah pa je obiskovala mamo v taborišču in ji sporočala novice. Vedno ji je prinašala tudi skorje kruha, ki jih je cel teden hranila in skrivala v blazini. Velikokrat ji je bilo zelo hudo, mnogo je prejokala, saj je zelo pogrešala svoje domače, kajti sester ni videla več mesecev, bratov pa ne do konca vojne in tudi ni vedela, kaj se z njimi dogaja, ali so še živi ali ne. Ko se je končala vojna, je bila vsa obupana, saj ni vedela, kako in kdaj se bo lahko vrnila domov. Po dveh mesecih ji je uspelo, da je ujela pravi vlak, ki jo je pripeljal v Škofjo Loko. Takrat pa so se v osiromašen dom vrnile tudi sestre in mama. Še bolj pa se je razveselila prihoda svojih bolnih, sestradanih bratov po nekaj mesecih iz Dachaua. Tako je Julka žalostno preživela svoja najlepša leta, a bila je vesela, da je ostala živa. Našla si je moža in v Puštalu sta si ustvarila družino. Zaradi zdravstvenih posledic, ki jih ji je pustila vojna, ni mogla hoditi v službo. Pomanjkanje denarja jo je prisililo, da je začela plesti nogavice, puloverje in kape ter šivati za družino. Na njivi je pridelala tudi zelenjavo in redila kravo, da je družina lažje preživela.

Danes pri osemnosedemdesetih letih jo je zdravje še bolj zapustilo, a še vedno vsak dan prebere časopis brez očal, skuha kosilo, ob praznikih pa speče slastno pito. Še bolj pa je vesela, kadar jo kdo od sorodnikov obiše. Vedno znova ponavlja, da so bili vir njenega preživetja skromnost, delavnost, poštenost in ljubezen do soljudi.

Tilen Žganjar, 8. c

Mojca Zakotnik

OSNOVNA ŠOLA CVETKA GOLARJA ŠKOFJA LOKA

OBISKALI SO NAS STANOVALCI DOMA STAREJŠIH

Včetrtek, 17. aprila, so bili na Osnovni šoli Cvetka Golarja na obisku oskrbovanci CSS iz Škofje Loke. Pripravili smo jim kratek kulturni program in jim s tem popestrili dan.

Najprej so nastopili prvošolčki s pesmico o Sončku in zmaju. Nato so zaigrali lutkovno igrico o Piščančku, ki je iskal svojo mamico, ter srečal strah, jezo, žalost in srečo. Skozi igro so jim nato pokazali, kako se oblečemo za v šolo in za športni dan, katere čevlje obujemo za zraven in kako si umijemo solze. Potem smo nastopili mi s pevskim zborom

Mojca Zakotnik

Klavdija Mlinšek

ter zapeli pesmici Prijateljice lutke in Pri nas na Koroškem. S folkloro pa smo jim tudi zaplesali Moj očka ima konjička dva, Ob bistrem potoku je mlin in Sedem sinov. Zapel pa je še učitelj glasbe Janez Triler, pomagala pa mu je slepa gospa. Za konec pa so zapele še štiri gospe iz CSS pesem o Zvončku in marjetici. Nato pa so jih povabili še na pogovor o njihovem otroštvu.

Upam, da jim je bila prireditev všeč in da smo jim vsaj malo polepšali dan.

Nina Kopač

Mojca Zakotnik

OSNOVNA ŠOLA CVETKA GOLARJA ŠKOFJA LOKA

OTROCI IN STAREJŠI NA FINSKEM

Na osnovni šoli Cvetka Golarja je kar sedem učencev, ki so do lanskega šolskega leta živeli v tujini. Od najbolj daleč sta prišla učenca iz Finske. Predstavljata nam svoje stare starše na Finskem.

Bil je moj rojstni dan na Finskem. K nam domov smo povabili veliko sorodnikov. Mojo prababico Famo, mojo babico Iiris, mojega dedka Caya, mojega strica Atteta in njegovo ženo Tuijo, pa moji sestrični Lotto in Eevo. Zraven pa sta prišli še teta Marja in teta Taru, ki zelo lepo pojeta. Zelo sem bil vesel, ko so mi vsi skupaj zapeli in zaigrali na inštrumente. Famo je od vseh najstarejša, stara je 88 let in je igrala na ropotuljico. Zelo dobro kuha, predvsem torte in makarone. Rada nabira rože, borovnice in brusnice. Famo je imela prejšnji teden rojstni dan in s sestro Iskro sva ji poslali risbico, ki jih ima Famo zelo rada.

arhiv družine Stambej

arhiv družine Stambej

Na tej sliki je Famo. Takrat smo jo spremili, ko je odhajala domov po tem, ko smo bili skupaj na vikendu na otoku Pöytä, na Baltiškem morju.

Sten Stambej

Na tej sliki pa je moja sestrična Lotta in moja prababica Mumma, ko sem bila stara 5 let. Takrat smo praznovali veliko noč in jaz sem risala risbico za Mummo, ko je prišla pogledat kaj delam. Mumma je že umrla. Ko je umrla je bila stara 92 let. Bila je zelo zelo stara in zelo prijazna.

Iskra Stambej

arhiv družine Stambej

KDAJ MI JE Z BABICO IN DEDKOM NAJLEPŠE?

Klara: Ko z mamo delam piškote, z atom in mamo grem v hlev in hranim živali skozi »loputnik«

Aljaž P.: Mama mi vse dovoli, iz moke lahko ustvarjam, dovoli mi skakati s postelje.

Leon: Kadar pečeva kruh, ko mi na lep način pove, kaj naj naredim.

Filip: Mama mi pusti gledati televizijo, včasih mi kupi v trgovini, kar si zaželim, atu pomagam pri delu.

Eva: Če ni mamice, mi pri domačih nalogah pomaga mama.

Kristjan: Ko je bolna, grem k njej na obisk in mi da bonbon, pove mi kakšen zanimiv dogodek.

Blaž: Kadar mi dovoli v hlev, če mi kaj kupi.

Luka: Kadar grem z babi v trgovino in mi kupi »kinder« jajčka.

Meta: Takrat, ko mi bere knjige, ko me malo pocrklja, ko pride k meni na obisk, ko z njo pečem piškote.

Nina: Lepo mi je, ko mi mama bere knjige in ko pečeva piškote.

Karla: Kadar grem z njo na sprehod v Log, ko mi je kupila knjige in vsako jutro mi pripravi en sadež.

Anja: Ko mi da lizike, ko grem s skirojem, mama pa peš, dovoli mi, da se pri njej igram in lahko prinesem tudi svoje živali.

Urša: Ata mi kaj kupi, z njim se igram spomin.

Katja: Kupi mi bonbone in čokolade, če delam na kmetiji, me pohvali.

Polona: Ata mi da veliko sladkarij, dovoli mi božati krave, pohvali me pri pobiranju sadja in grabljenju.

Nika: Ko mi ata da čokolado, kadar ga povabim na kosilo.

Aljaž R.: Kadar mi kupita sladkarije in z njima poklepetam, ko sem pri atu in mami prespal. Mama naredi najboljši vaniljev puding.

Ida: Od mame dobim veliko sladkarij, prebere mi kakšno lepo pravljico, če prinesem kakšno igračo, se skupaj igrava.

Tjaša: Z mamo se igrava domine, kartava se skupaj, skuha najboljši čokoladni puding.

Zala: Z babi in dedijem grem na morje, dovolita mi, da skačem s pomola, dajeta mi sladkarije in denar.

Žiga: Z atom in mamo se tudi lovim, gremo se skrivalnice, skuha dober puding in zdrob.

Lara: Igramo se skrivalnice, mama mi postreže dober jogurt.

Živa: Z mamo igrava šah in sestavljava sestavljanke, pečeva piškote in kruh, z atom pa grem v hlev, pripoveduje mi zanimive pravljice.

Tina: Ata mi je umrl. Ko je bil živ, sva sestavljala sestavljanke, z njim sem šla v hlev, delala sva skupaj.

Mirjam: Z mamo gledava televizijo, reče, da sem pridna, me objame.

Tinkara: Dovolj mi klekljati na njeni blazini, dovoli mi gledati televizijo.

Jana Rojc

Nastop prvošolčkov v Centru slepih, slabovidnih in starejših

KAKO POMAGAM PRI RDEČEM KRIŽU

Moja mami je prostovoljka pri RK, zato je šla konec decembra v Gorenjo vas, kjer so pripravili pakete za starejše ljudi. Tudi jaz sem šla z njo in ji pomagala.

Tanja Pivk

Skupaj sva jih naredili za Srednje Brdo in Čabrače. Ko sva jih dokončali, sva šli pomagat še drugim prostovoljkam. Ko smo vse pripravile, smo vsaka svoje odnesle v avto in odšle domov. Pred prazniki sva obiskali

vse občane naše vasi stare nad 75 let.

Izdelovala sem voščilnice iz kartona. Sličice na voščilnicah so bile različne: narisala sem sneženega moža, zasnežene hiše, za srečo tudi štiriperesno deteljico. Pri risanju sem uporabljala tudi različne barvice, krede.... Tako so bile vse pisane in lepo

narejene. Ko sem vse voščilnice izdelala, sem jih začela prodajati po Srednjem Brdu. Ustavila sem se pri vsaki hiši in prodala prav vse. Starejši so bili veseli, ker jim ni bilo potrebno iti v trgovino, kupili so poceni in dobili doma narejeno voščilnico.

Danes sem se spomnila na gospo Minko, ki stanuje čisto sama. Prišla sem do hiše in pozvonila. Odprla mi je in se veselo nasmejala. Bila je zelo vesela, da sem prišla, saj je velikokrat zelo osamljena. Šli sva v dnevno sobo, kjer sva se dolgo pogovarjali in kartali. Prebrala sem ji tudi časopis, saj že zelo slabo vidi. Ko sem odhajala, se mi je zahvalila, pogledala v oči in rekla, da sem ji polepšala dan.

Ko je mami pobirala članarino, sem z njo hodila po vasi. Ustavili sva se pri vseh hišah. Ponekod so nama samo dali denar, drugod pa so naju povabili tudi na kavo in piškote. Najbolj mi je ostala v spominu prijetna stara gospa, ki stanuje sama. Povabila naju je v hišo in nama velikodušno prinesla različne dobrote. Rada se je pogovarjala z nama, ker jo le malokrat kdo obišče. Ko sva odhajali, sva se smejali, ker sva vedeli, da sva jo zelo osrečili.

Tanja Pivk

Otroci razveseljujejo starejše

Jana Rojc

NA OBISKU PRI MOJIH STARIH STARŠIH

Moja ata in mama živita blizu naše šole. Imata majhno kmetijo na Dolenji Dobravi. Ker pa smo se v šoli ravno pogovarjali o domačih živalih, se je naša učiteljica dogovorila, da obiščemo moje stare starše. Na to sem bila kar malo ponosna. S sošolci in učiteljico smo se odpravili na sprehod do naše male kmetije, kjer sta nas že pričakovala ata in mama. Bila sta nas zelo vesela in nas prijazno sprejela. Mama nas je postregla s piškoti, ata pa nam je povedal pravljico. Zelo dobro zna pripovedovati pravljice. Z veseljem smo eni od teh prisluhnili. Po pravljici smo se tudi skrivali, lovili, gugali na gugalnicah za hišo in risali. Nato nas je povabil v hlev, tam pa nam pokazal kozo in njena dva mala kozlička. Pred odhodom nas je obiskala še moja sestrična Živa, ki je bila v varstvu pri mami Cilki. Enemu izmed sošolcev je bilo tako všeč, da se ni hotel posloviti od kozličkov, a na koncu je pritekel za skupino in nas ujel. Obisk na Dobravi je bil vsem zelo všeč.

Hana Kavčič

Jana Rojc

Nika Šturm
s pogovori
starejšim
krajša in
polepša
dneve

MOJA MAMA

Moja mama živi na Srednjem Brdu. Ime ji je Franciška. Vsak dan grem k njej. Rada me ima, čeprav ji kaj ušpičim. Ko pride k nam, mi v žep vrže kakšen cekinček ali sladkarijo. Včasih ji pomagam pri delu. Rade volje mi tudi ona pomaga pri domačih nalogah. Imam jo zelo rada. Včasih se igrava človek ne jezi se ali kaj podobnega. Ko se naveličava, greva pred televizijo in gledava risanke. Take mame nima nihče na svetu, mogoče je kakšna, a ne tako prijazna kot moja mama. Vsako nedeljo greva k maši, ko pa prideva domov, naju že čaka kosilo. Pred kosilom zmolimo, nato čaka nedeljska pojedina.

Lučka Debelak

Jana Rojc

Jaka Osredkar:
"Jaz bom
predsednik
Rdečega križa,
da bom
pomagal
starejšim in
osebam v stiski."

MOJ ATA

Moj ata živi na Hotavljah, star je 77 let. Oči ima rjave barve, njegov glas je zelo lep. Skoraj vsak dan pride k nam na kosilo. Kadar nas ni doma, si mora kuhati sam. Za rojstni dan mi je dal dvajset evrov. Kadar sem bolna, se mu zelo smilim. Velikokrat se smeji z mano. Kadar mu je dolgčas, ga grem obiskat, zelo se me razveseli. Vedno mi ponudi piškote in čaj. Reče mi, da sem njegova ljubica. Imam ga zelo rada.

Manca Jezeršek

ZA DEDKA IN BABICO

Babica in dedek zelo prijazna sta,
ko ne vem, kaj treba je, mi pomagata.
Ko se mi kaj pokvari,
dedek takoj mi vse popravi.
Ko sem še majhna bila,
sta oba name pazila.

Tinkara Čadež

RAZMIŠLJANJE O ODNOSU MED MLADIMI IN STARIMI

Mladi in stari. Dve različni besedi, dva različna pomena, dve različni življenjski obdobji in dva zelo različna pogleda na svet. Pa vendar smo si tako blizu kot noč in dan. Življenje starejših in življenje nas, mladih se mi zdi nekako povezano. Če ne bi bilo starejših, tudi nas ne bi bilo.

Življenje starejših se mi zdi umirjeno, počasno, uživajo svoje življenje. Medtem ko mladi mislimo, da moramo živeti hitro, da se nam mudi, da se mora ves čas nekaj dogajati, da moramo vse stvari v mladosti preizkusiti, tako dobre kot slabe, znamo življenje zaplesti in obrniti na glavo. S tem pa včasih dobro spravljamo ob živce tudi naše starše. Vsi mladi se spoznamo na računalnike, mobitele in na splošno na novosti našega časa, medtem ko starejši tega ne poznajo. Danes ima skoraj vsak otrok v drugem ali tretjem razredu osnovne šole prenosni telefon. To se mi zdi popolnoma brez smisla. Če bi vprašali starejše ljudi,

bi včasih malo začudeno spraševali, kaj je to, zakaj ga bo tako majhen otrok sploh potreboval. Starejši se na te novosti ne spoznajo prav dosti. Če pa jih vprašaš za nasvet o kuhi, boleznih, zdravnih čajih, ne potrebuješ nobene kuharske knjige in nobenega zdravnika. Starejši nam tudi dajejo modre nasvete za življenje. Poslušajte jih, pa četudi se vam trenutno zelo mudi, počakalo bo. Prisluhnite jim in to poskušajte tudi kdaj uporabiti. Starejši to dobro poznajo, saj so v življenju že marsikaj poskusili. Verjemite!

Če pa pomislim na težave, se mi zdi, da jih imamo mladi več. Ali pa samo mi tako mislimo in se zato še toliko bolj obremenjujemo. Težave nas mladih so predvsem tiste, kako bom naredil šolo, kakšen sem navidez, kako sem oblečen, koliko imam mozoljev ali sem v šoli oz. na faksu priljubljen. In včasih pridejo poleg tega še srčne težave; ali sem mu všeč, me opazi, zakaj me ne vpraša, če sem mu všeč, ... ampak te »velike« težave imamo predvsem najstniki. Kaj pa starejši? Ali jih sploh imajo? Šole ne obiskujejo več, mozoljev tudi nimajo, postava in videz jih ne zanimata več tako zelo, svojega življenjskega sopotnika imajo. Zdi se, da so brez skrbi.

Lucija Šolar

osebni arhiv

Ampak včasih so vse delali sami, vozili so se po opravkih, na obiske, zdaj, ko pa so starejši, pa marsikdo od njih tega ne zmore več in ker to delajo njihovi otroci ali vnuki, se včasih zdi, da so le še v napoto, da so dodatni problem v hiši. Ampak to ni res. Pri nas so vedno dobrodošli. Njihova modrost, pripravljenost za pomoč in sprejemanje življenja. Pa vendar se mi zdi, da je med mladimi in starimi most, ki nas povezuje in združuje. Povezujejo nas skupno delo, druženje, veselje do življenja. Nasprotujemo pa si v marsičem. Npr. nekateri mladi menijo, da bi bilo življenje brez dela, brez obveznosti idealno. Ne bi pa obstajalo življenje brez računalnikov, televizije, mobitelov, prostega časa ... Starejši pa bi dejali ravno obratno. Njim to nič ne pomeni, pomenita pa jim delo in čas za drugega. Življenja brez starih ljudi si ne morem predstavljati. Kdo bi nam

dajal modre nasvete, nas podpiral, nam pomagal? Nekateri boste rekli, da so za to starši. Saj so! Pa vendar so stari starši bolj izkušeni, ker so tudi že bolj »utrjeni«, ker so vse to že preživeli. Medsebojna pomoč je lahko obojestranska. Mladi, ki smo bolj pri močeh, jim pomagamo pri hišnih opravilih, preoblačenju, če tega ne zmorejo več sami. Tudi če jim pomagamo samo vrečko prinesiti iz trgovine, boste videli, da vam bodo zelo hvaležni. Pa ne tista hvaležnost na zunaj, da vam dajo plačilo za to, ampak so vam hvaležni iz srca, ker ste jim pomagali. Spominjam se, da smo v četrtem razredu imeli učenci nalogo, da naredimo anketo s starimi starši. Meni to ni bilo težko, ker imam stare starše nekaj metrov stran od hiše. Mama in ata sta mi oba z veseljem pomagala odgovoriti na vsa vprašanja in mi povedala še marsikaj koristnega, kar ju sploh nisem vprašala in sta menila, da bi mi v življenju koristilo. Takrat sem videla, da sem lahko res hvaležna, da imam tako dobre in prijazne stare starše. Včasih se premalokrat zavedamo, da imamo tako prijazne in dobre ljudi ob sebi. Res je, da je včasih zelo težko pomagati starim staršem ali staršem pri opravilih, ampak ko to opraviš, si vesel, zadovoljen,

Mi o sebi - maj 2008

OSNOVNA ŠOLA ŽELEZNIKI

nadaljevanje s prejšnje strani

ker si to naredil za nekoga, ki tega sam ne bi mogel storiti ali pa si mu s svojo pomočjo olajšal delo. Medsebojna pomoč nam tako mladim in starejšim prinaša veselje, zadovoljstvo, mir, ker smo to naredili za nekoga drugega.

Moja izkušnja je taka, da se lahko vedno pogovorim z njima, vedno sem dobrodošla in rada imata vse svoje vnuke in pravnuke, čeprav nas je veliko.

Nekaj časa nazaj sta praznovala 50- obletnico svoje poroke. Imeli smo sveto mašo, po njej pa kosilo in zabavni program. V zabavnem programu smo vnuki tudi nekaj zaigrali. Videti sta bila zelo vesela, čeprav pesmi nismo najbolje zapeli. Še vedno se rada

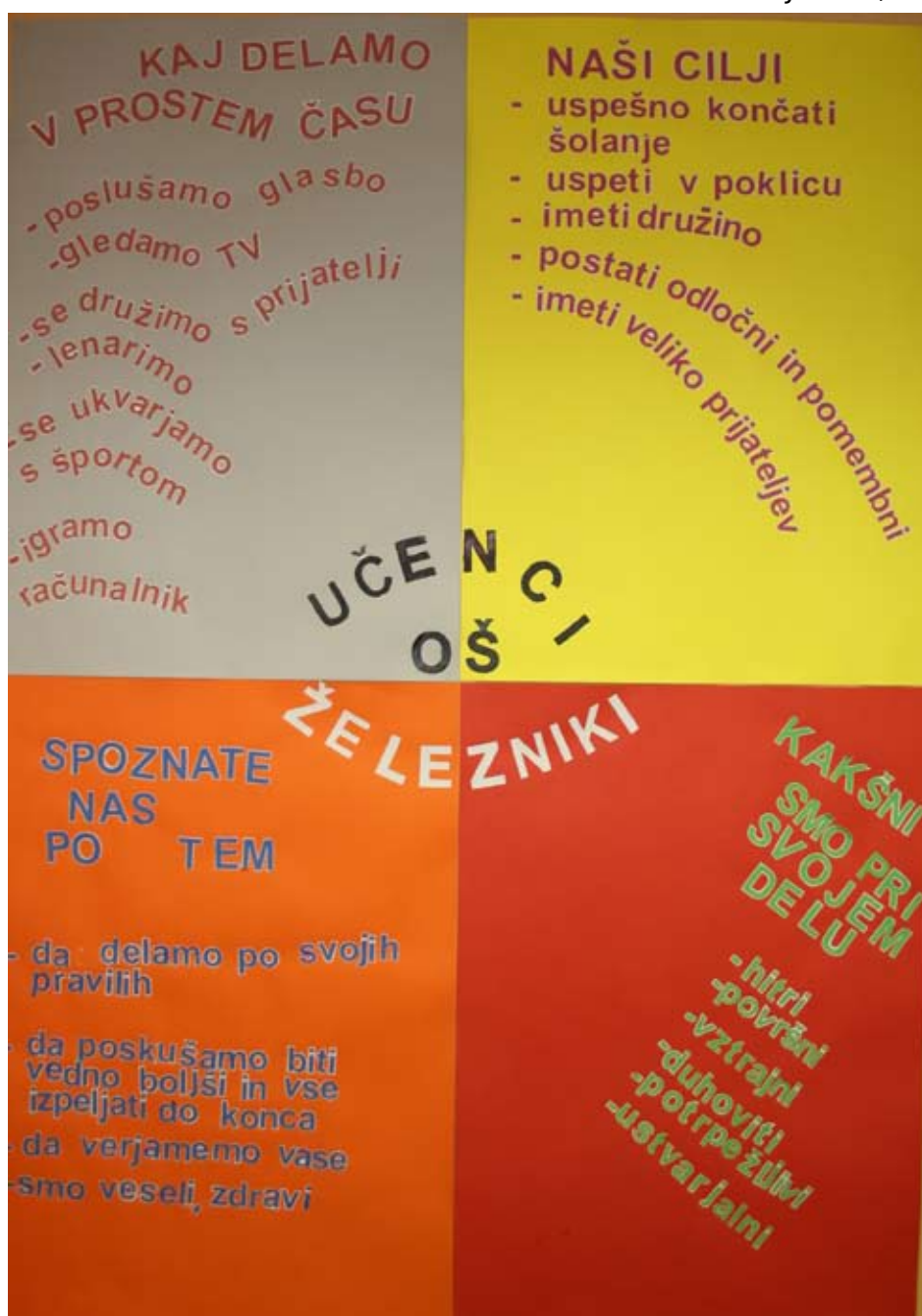
pozabavata in zaplešeta skupaj z nami. Da smo bili lahko tistega dne skupaj, je dokaz, kako sta znala v življenju prebroditi dobro in slabo.

Oba imata še veliko življenjske moči, čeprav je ata nekaj časa po praznovanju imel nesrečo. Pobral se je, ker je zelo delaven in »trpežen« človek.

Pisala sem iz svojih izkušenj. Vesela sem, da imam v bližini starejše ljudi. Tudi vi se ozrite okoli sebe in jim prisluhnite, ker imajo včasih bolj prav kot mladi. Tudi če vam govorijo čisto o neki tretji stvari, ki vas ne zanima, jim namenite nekaj pozornosti. Zagotovo vam bo nekoč prišlo prav.

Lucija Šolar, 9.d

VZGOJA,
ZADOVOLJSTVO
IN
UČENJE
SO
MOST
V
NADALJNJE
ŽIVLJENJE

Učenci se predstavljajo

RAZMIŠLJANJA UČENCEV

Razmišljanja o dedkih in babicah:

OŠ Jela Janežiča

- **Lara**, OVI 3a, Žiri: Moj dedi je že umrl. Ime mu je bilo Lovro. Moja babica mi velikokrat da čokoladne bonbone. Skupaj se igrava in gledava risanko Palček Smuk. Včasih ji pomagam zlagati brisače. Babica rada pije kavo.
- **Marija**, OVI 3a, Škofja Loka: Moja babica gre z berglami na sprehod. Pomagam ji, da se lažje obleče, ko gre v trgovino. Včasih ji pomijem posodo in zlikam kuhinjske krpe. Velikokrat prespim kar pri njej.
- **Žan**, OVI 3a, Škofja Loka: Imam mamo Marjeto in ata Gašperja. Potem imam še ata Janka, ki je zelo bolan in zelo star. Mama Marjeta ima mačko. Ata Gašper ima kokoši, ki jih vsak dan nahrani. Zelo rad sem pri atu, ker skupaj delava. K atu in mami grem rad tudi na počitnice.
- **Vid**, OVI 3a, Selcea: Z atom skupaj gledava televizijo. Ime mu je Jaka in je zelo star. Skupaj sestavlja grad iz kock. Imam ga zelo rad. Skupaj greva na sprehod, tačas pa mama skuha kosilo.
- **Andraž**, OVI 3a, Medvode: Mama je doma v Gostčah in ima pujska. Pri njej jem drobitve. Zelo rad grem k njej na počitnice, ker se imam vedno zelo lepo. Z mamo greva skupaj na sprehod in gledava televizijo.
- **Mateja**, OVI 2, Železniki: Ata je delal z bagrom in traktorjem, mama je pospravljala, pometala, kuhala in klekljala. Včasih sta prišla onadva k nam, še večkrat pa mi k njima. Takrat je mama spekla pecivo.
- **Jan**, OVI 2, Zali log: Moja babica živi v Lajšah. Ko pridem k njej, skupaj zlagava drva. Pomagam ji v hlevu, včasih pa se skupaj igrava. Dedek ima traktor. Pomagam mu nakladati seno. Dedek ima dve kravi, eni je ime Jagoda, drugi pa Roža.
- **Tilen**, OVI 2, Vodice: Moja ata in mama sta zelo dobra. Ko je bila poplava, jima je odneslo vrt. Včasih prideta k nam na obisk in prineseta čokolado.

Tilen Matijević

MOJ DEDEK

Svojega dedka sem imela zelo rada. Ko sem bila še majhna, je vsak dan pazil name. Včasih smo mu otroci tudi ponagajali. Enkrat smo mu pobegnili in takrat je šel po pomoč k mami. Vem, da nas je imel dedek vse zelo rad. Otroci smo ga s svojimi vragolijami spravljali v dobro voljo. Spominjam pa se tudi, kako nam je pomagal spraviti voz iz grabna, ko nam je zdrsnil vanj.

Nataša, OVI 5, Leskovača

Na kaj pomislim ob besedah babica, dedek?

- **Kristina**, 9. razred, Senica: zaklad, bolezen, ljubezen
- **Tadeja**, 9. razred, Žiri: veselje, gube
- **Mira**, 9. razred, Martinj vrh: prijaznost, sivi lasje
- **Rok**, 9. razred, Podgora: starost, pokojnina
- **Jure**, 9. razred, Sv. Barbara: starost, žalost, pomoč

Ko pomislim na dedka in babico:

- **Izabela**, 4. razred, Kranj: Vem, da me imata rada. Spomnim se nabiranja zvončkov in trobentic z njima. Velikokrat me obdarujeta. Vem, kako rada skrbita zame, kadar so starši v službi.
- **Klara**, 4. razred, Medvode: Dobra sta z menoj in me velikokrat obdarujeta. Skupaj hodimo na sprehode in izlete. Komaj čakam, da smo skupaj, ker se igramo različne družabne igre, za katere starši nimajo časa.
- **Žiga**, 4. razred, Dražgoše: Spomnita me na pripovedi o življenju nekoč, o drugačnem življenju dedkov in babic. Veselim se skupnega praznovanja rojstnih dni. Cedijo se mi sline, ko se spomnim na babičine dobrote: piškote, torte, kosila...

Nataša Likar

BABICA IN DEDEK

Moja babica in dedek sta imela veliko otrok. Imela sta kmetijo, kjer sta trdo delala. Dedek je imel konje in krave. Včasih smo jima pri delu pomagali tudi mi. Ko grem k babici na obisk, se spominjam dedka, ki je zdaj že umrl. Dedek mi je pripovedoval, kako so včasih živeli in delali na kmetiji. Dedek naju je z bratom imel zelo rad. Zdaj na kmetiji pomagata stric in teta. Babica se rada spominja časov, ko sta bila z dedkom na obisku pri nas v Sloveniji. Babica je zdaj stara že devetdeset let. Zelo rad grem na obisk k babici, ker je po srcu zelo dobra. Kadar pridemo na obisk, nas z velikim veseljem pričaka.

Tilen, OVI 5, Sovodenj

VRTEC ŠKOFJA LOKA

MEDGENERACIJSKO POVEZOVANJE JE POMEMBNO TAKO ZA OTROKE KOT ZA STAREJŠE LJUDI

Leto 2007 je bilo proglašeno za Mednarodno leto starejših, zato smo se v Vrtcu Škofja Loka odločili, da bomo v tem šolskem letu več pozornosti namenjali sodelovanju z babicami in dedki pa tudi z drugimi starejšimi občani.

Vadbena ura v Tednu otroka

Smiljana Eržnožnik

Vedno znova se izkaže, da so starejši lahko odlična družba otrokom. Otroci ob različnih oblikah druženja od starejših črpajo njihovo modrost, izkušnost in najrazličnejše ustvarjalne potenciale, starejši pa se veselijo otroške radovednosti, radoživosti in njihovega čudenja vsemu, kar je novo, zanimivo. Prav zato stare starše otrok vedno znova radi povabimo k nam v vrtec in oni radi pridejo.

V našem oddelku v Retečah smo se z njimi srečali že trikrat. Začeli smo z dejavnostmi v Tednu otroka. Prvo naše povabilo je bilo k skupni telovadbi. Otroci so stare starše povabili ustno in zgodilo se je, da jim nekateri niso verjeli. Tako je z nami telovadil le en dedek. Otrokom je bilo zanimivo, ker je prišel v pravi telovadni opremi in je skupaj z nami izvajal prav vse vaje.

Naslednji dan je na obisk v vrtec prišlo že večje število dedkov in babic. Rezali smo jabolka za kompot in sušenje. Rezanje jabolk je šlo otrokom hitreje od rok, ker so ob sebi imeli tako dobre pomočnike.

Stare starše smo povabili tudi k sodelovanju v projektu Muca Copatarica, ki je potekal vse leto. Tokrat smo jih povabili z vabilom, ki smo ga napisali skupaj in njihov odziv je bil zelo velik. Na srečanju smo šivali lutko mucu.

Jesenska priprava na sušenje sadja in izdelovanje jabolčnega zavitka

Smiljana Eržnožnik

NEKAJ IZJAV OTROK PRED OBISKOM STARIH STARŠEV V VRTCU:

Veronika: Babi iz Loke bo šivala lutko, dedi Janko bo pa skuhal medlo.

Gal: Mama Malči zna šivat in mi bo pomagala.

Anita: Moja babi ima že zdravo roko, pride.

Enja: Z mano bo šivala babička, ampak lahko samo pol ure.

nadaljevanje s prejšnje strani

Otroci so svoje babice ali pa mame opazovali, kako so šivale in jim pomagali. Nato smo se zmenili, da so šivali otroci, babice pa so jim pomagale. Veseli obrazi otrok so povedali veliko več kot same besede.

S starimi starši načrtujemo še več srečanj. Skupaj bomo obiskali mesto Škofja Loka, pripovedovali nam bodo še pravlјice, skupaj bomo raziskovali našo vas Reteče, pripravljamo pa jim tudi posebno presenečenje.

Smiljana Erznožnik

Verjamemo, da bodo naša nadaljnja druženja enako prijetna, polna doživetij, sproščenosti, smeha, kot so bila vsa dosedanja.

Smiljana Erznožnik

Vsi skupaj se jih veselimo, ob tem pa velja poudariti, da naša druženja niso pomembna le zato, ker so vsebinsko bogata in zanimiva. Preko njih namreč oblikujemo tisto, kar je najpomembnejše, to je pozitiven odnos do starejših ljudi in do starosti nasploh.

Smiljana Erznožnik, vzgojiteljica v odd. Reteče

ŠE NEKAJ IZJAV OTROK PRED OBISKOM STARIH STARŠEV V VRTCU:

Nik: Dado ne zna šivat, babi pa še dela v Železnini.

Matic: Zadnjič je bila na obisku Dani, ko bo šport, pa lahko prideta Mik ali pa Peter. Šivala bo kar Marinka, moja prababica, Branka pride pa drugič.

Patrik: Z menoj bosta šivala lutko dedi Oskar in babi Gabi, pripeljala sta se z vlakom in avtobusom iz Brežic.

Nika: Moja mama iz Kranja pride šivat lutko, zdaj že ima zobe.

Dominika: Z menoj je šivala Magda, ker me je pazila, ko še nisem hodila v vrtec.

Rok: Moja mama dolg hod, ne vem, če bo prišla.

Luka: Moja babi pride šivat, pol gre pa nazaj v službo.

ISKRICE O STARIH STARŠIH

Kdo so stari starši?

- Ja, moja babi pa dedi, pa ata in mama tudi.
- A ti veš, da sta mama in ata v Kranju, dedi in babi pa stanujeta pri meni!
- Moja babi in dedi nista v Retečah, ampak v Kranju. V Retečah sta ata in mama.
- Najbolj star pri nas je Dada (moj dedi), pol pa babi (Ni še doma, dela v Železnini.), pol, pol, pa ne vem...
- Jaz imam pa še bolj staro mamo, pa ne vem koliko, še bolj kot mama in ata, a veš Marinko, ki je z menoj šivala lutko v vrtcu.

Zakaj imaš rad stare starše?

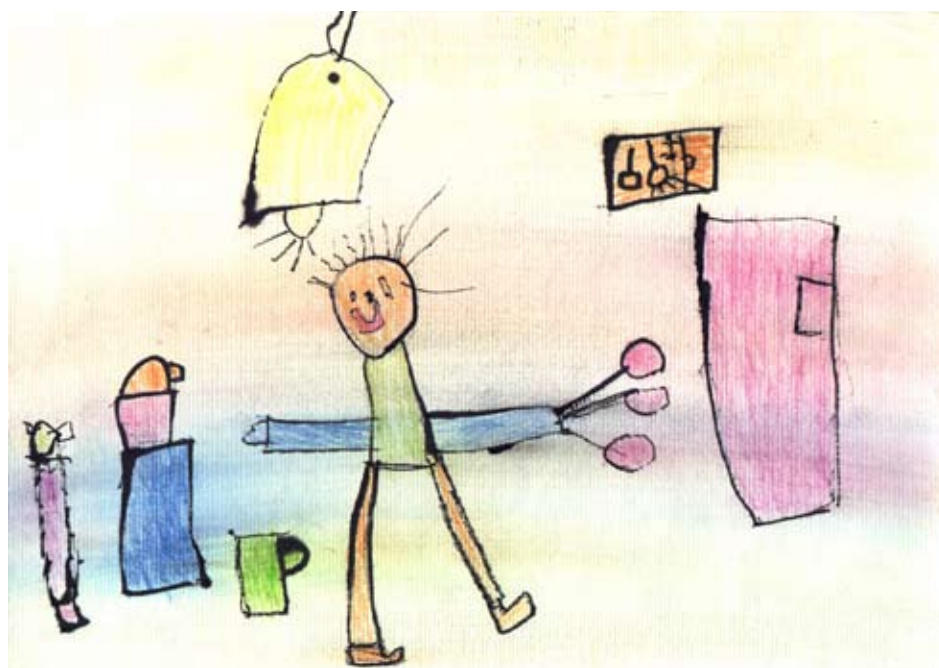
- Babi mi vedno da veliko bombonov.
- Dedi mi snema risanke.
- Z dedijem bereva knjige, veš, une ta velike, leksikone.
- Z babi hodiva na sprehode.
- Dada me hodi iskat v vrtec, skupaj narediva bunker iz »dek« in »pouštrov«.

MAMA IN ATA

- Babi imam rada, ker mi peče peciva.
- Moja mama ima kmetijo in ima še mucke, krave, pa včasih tudi pujse. Mama mi vse pusti, pa da mi veliko bombonov, piškotov in čokolade.
- Z mamo Branko kuhava štruklje in me pride po kosilu iskat v vrtec.
- Ata Peter mi je pokazal »medveda«, to je drugače taka skala ...
- Ker z mamo Danico delava različne stvari.
- Moja babička pa je zelo prijazna z mano in me »crkla«. Zelo fino se imava, ko sem pri njej na počitnicah v mestu v Ljubljani. Včasih greva v gledališče, na tortico in sok, pa na sprehod v park tudi.

*Razmišljanja otrok zapisala
Smiljana Eržnožnik, vzg.*

MOJ DEDEK

Matej

❖ Andraž se uči lulat v školjko, a mu nese kar po hlačah.

Pomočnica vzgojiteljice: »O, to ni res, a si se polulal?«

Andraž proti meni: »Zlata, glej, to ni les, to ni les!« in mi pokaže mokre hlače.

❖ Ob veliki posodi s snegom opazujemo, kako se sneg v igralnici topi ter se pogovarjamo o zimi. Otroke vprašam: »Zakaj je sneg mrzel?«

Andraž: »Kel je bil zunaj!«

»Zakaj pa se sneg zunaj ne stopi, notri pa?«

Andraž: »Kel zunaj niso ladiatolji.«

ANEKDOTE IZ VRTCA

Upokojena vzgojiteljica Zlata se vedno znova nasmehne, ko se spomni malih pametnih glavic, ki imajo odgovor na vsako vprašanje.

❖ »Tim, kaj pa mami doma naredi, ko ji nagajaš?«

»Ja, kar v klet me pošle al pa na stopnišče.«

»Ja, kaj pa je potem tam?«

»Pralni stroj.«

❖ Tim z vrvico plete mrežo in mi reče: »Daj mi volno!«

»Ne, to ni volna, to je vrvica. Eni ji rečejo tudi špaga, ampak pravilno se reče vrvica.. Saj imate tudi vi vrvico doma, ne?«

»Ne, mi nimamo vrvice, mi mam sam tako, ki se ji reče špaga.«

❖ Med obiskom v vrtcu vpraša Dedek Mraz otroke: »Povejte mi, koga moramo imeti najbolj radi?« V popolno tišino se oglasi Jure.

»Darila!«

❖ Jure: »Tovaršica, jaz mam pa pr dediju kravo pa kužka pa mucka, pa bom enkrat prpelov kravo v vrtec.«

»Ja, kako jo boš pa pripeljal tako daleč iz Bosne?«

»Peš!«

»Peš pa ne moreš, ker je predaleč, jo boš moral dati na tovornjak ali pa na vlak.«

»Ne, saj bomo šli peš.«

»A v Bosno?«

»Ne, v Rumo.«

TUDI ATA RAD KUHA

MEDGENERACIJSKO DRUŽENJE V CENTRU SLEPIH, SLABOVIDNIH IN STAREJŠIH

Marjana Hlupič

V Centru slepih, slabovidnih in starejših Škofja Loka (v nadaljevanju CSS), so vrata prostovoljcem odprta že mnogo let. Prostovoljno delo se je dobro uveljavilo in tudi obrodilo sadove. Trenutno nas obiskuje sedemnajst gimnazijskih prostovoljcev in šest prostovoljk srednje generacije iz Škofje Loke. Občasno nas obiščejo otroci iz okoliških vrtcev in šol in za naše stanovalce pripravijo poseben program. V CSS pa imamo tudi štiri skupine za samopomoč, ki jih vodimo tako zaposleni kot tudi zunanji sodelavci.

arhiv CSS

Medgeneracijsko druženje oziroma postavljanje mostov med generacijami

Medgeneracijsko druženje je preventivni program proti osamljenosti starih ljudi, ki temelji na samopomoči in solidarnosti. Gre za povezovanje različnih generacij, natančneje mlade, srednje in starejše generacije.

Prihod v dom za starega človeka pomeni veliko spremembo v načinu življenja in eno od zadnjih večjih življenjskih prelomnic. Obiski svojcev in prijateljev zaradi tempa vsakdanjega življenja niso tako pogosti, kot bi si stanovalci doma želeli. Tako se pojavijo občutki osamljenosti, odmaknjenosti in nepomembnosti, ki pomembno vplivajo na kvaliteto življenja starega človeka.

V domovih je na enem mestu skoncentriranih veliko starih ljudi, kar privede do segregacije oziroma generacijske izoliranosti. Posledica tega je nastanek medgeneracijskih prepadov, ki imajo negativne učinke tako na populacijo starih kot tudi mladih, ki v takih primerih največ izgubijo. Najboljši način za preprečevanje medgeneracijskih prepadov je prostovoljno delo mlade in srednje generacije.

Oblike medgeneracijskega sodelovanja v CSS:

- ❖ individualni obiski prostovoljcev pri stanovalcih (srednješolci);
- ❖ skupinski obiski otrok iz okoliških vrtcev in učencev osnovnih šol;
- ❖ skupine za samopomoč.

Medgeneracijsko druženje ima pozitiven vpliv na vse udeležence. Mlada in srednja generacija ima preko druženja s starejšimi možnost kvalitetne priprave na lastno starost, pridobivajo pomembne življenjske izkušnje in hkrati tudi izboljšujejo svojo pozitivno samopodobo.

Stari generaciji pa medgeneracijsko druženje preprečuje oz. omili občutke osamljenosti, nepomembnosti in odrinjenosti. Hkrati imajo možnost predati naprej svoje bogate življenjske izkušnje in znanje.

Osamljenost starih ljudi je eden najbolj perečih problemov, ki pa mu namenimo premalo pozornosti. Ena temeljnih človekovih potreb je potreba po osebnem medčloveškem odnosu. To je lahko sorodnik, sostanovalec ali pa prostovoljec. Pristen prijateljski odnos dveh ljudi različnih generacij na oba zelo pozitivno vpliva.

Bistvo je, da s sožitjem vseh treh generacij in pogostejšimi stiki med njimi lahko presežemo tabu o starosti kot obdobju, ko te ne čaka nič lepega, le bolezen, osamljenost in čakanje na smrt.

KDO JE PROSTOVOLJEC?

Prijateljstvo
Razumevanje
Opora
Spoštovanje
Toleranca
Odgovornost
Volja
Optimizem
Ljubezen
Jaz in ti
Enakopravnost
Cilj

arhiv CSS

To nam dovolj zgovorno pove, kakšen naj bo prostovoljec, ki ima pri nas prvenstveno nalogo kot družabnik, kar obsega obiske, pogovore, branje razne literature, časopise, revije, knjige.... Prostovoljci so lahko vsi, ne glede na starost, spol, družbeni položaj... Prostovoljec je tista oseba, ki je zaradi lastnih vzgibov pripravljena del svojega prostega časa porabiti za prostovoljno pomoč ljudem v stiski. Prostovoljno delo si vsak posameznik prilagodi sam glede na starost, zmogljivost in čas, ki ga ima na voljo.

Izjava ga. Minke – voditeljice skupine za samopomoč

Že od leta 1993 vodim skupino starih za samopomoč v Centru slepih, slabovidnih in starejših v Škofji Loki. V petnajstletnem delovanju skupine so se člani oziroma članice že skoraj vse zamenjale, vendar osnovna dejavnost - povezovanje med seboj ostaja prioriteta. Ta dejavnost mi osebno veliko pomeni, če ne bi toliko časa vztrajala pri vodenju te skupine. To medsebojno povezovanje različnih generacij je za vse udeležence zelo koristno. Sama se še veliko učim od njih, saj imajo mnogo življenjskih izkušenj in so pravi zakladi modrosti. Ker sem zunanja članica, jim najbrž tudi moja prisotnost nekaj pomeni, če ne ne bi nekatere zdržale v skupini teh petnajst let. Želela bi, da bi se s takim medsebojnim povezovanjem ukvarjalo še več prostovoljcev.

Izjava ga. Nataše – voditeljice skupine za samopomoč

Moje sodelovanje v tovrstnih skupinah, ki zdaj šteje že dobrih sedem let, se je sicer res začelo v sklopu študijskih obveznosti, a je sčasoma preraslo v druženje, ki je pomemben del mojega življenja. Skupina smo ljudje, s katerimi se rada družim, kjer sem sprejeta in za katero čutim ter vem, da vsakemu posamezniku pomeni zelo veliko. Tedenska ura klepeta, kot mu radi rečemo, je ob srečanju povsem naša - za naše misli, za smeh, za izmenjavo bogatih izkušenj in tudi za pogovore, ki včasih bolijo. Pri tem pa največ pomeni občutek, da se v družbi drug drugega vsi dobro ter varno počutimo.

Center za socialno delo Škofja Loka je eden od mnogih javnih socialnovarstvenih zavodov v Sloveniji, ki jih je ustanovila država. S svojim poslanstvom pokriva vsa obdobja človekovega življenja, od rojstva do pozne starosti. Tu se dnevno srečuje veliko ljudi, ki urejajo in uveljavljajo takšne in drugačne pravice ter se

kot na tistega, ki pomoč potrebuje – zadovoljstvo je tako obojestransko. Omenili bi tudi socialnovarstveno preventivni program **Dnevni center za otroke in mladostnike DC Ω**. Namenjen je otrokom in mladostnikom ter njihovim staršem, ki zaradi nastale življenjske situacije, drugih težav ter stisk potrebujejo podporo in pomoč. S skupino otrok in mladostnikov, ki se je oblikovala, se skupaj opremljamo za življenje s pomočjo različnih aktivnosti, pestrega programa, takšnih in drugačnih organiziranih delavnic, v okviru katerih ustvarjamo, se sproščamo in pogovarjamo tudi o življenjsko pomembnih temah in vrednotah.

V sklopu omenjenih programov smo na različne načine razmišljali o sodelovanju mlade in srednje generacije z upokojenci. Nastali so naslednji prispevki.

Vesna Žibert, vodja DC Ω-a

Vesna Žibert

Ustvarjamo po receptih naših babic in dedkov

poslužujejo različnih socialnovarstvenih storitev. V okviru svojega delovanja Center pripravlja tudi razne programe in dodatne aktivnosti, s katerimi se odziva na potrebe ljudi v lokalnem okolju.

Ena od teh aktivnosti je gotovo **razvijanje in spodbujanje prostovoljstva**. Prostovoljci našega centra lahko nudijo pomoč trem ciljnim skupinam: otrokom in mladostnikom, starostnikom in osebam, ki imajo težave z duševnim zdravjem. Prostovoljno delo ima prednosti, saj pozitivno vpliva tako na človeka, ki ga izvaja,

Vesna Žibert

Na zdravje naših babic in dedkov

PROSTOVOLJNO DELO: MLADI – STARI

Kot študentka Fakultete za socialno delo in prostovoljka na Centru za socialno delo Škofja Loka se s prostovoljstvom ukvarjam dve leti. Na začetku sem svojo pozornost usmerila v prostovoljno delo z mladimi, letos pa sem se odločila, da poizkusim še s starejšimi.

Na Centru so me povezali z gospo iz Frankovega naselja. Takoj sva se ujeli, saj je zelo zgovorna, prijazna in gostoljubna. Obiščem jo približno enkrat na teden, če pa mi čas zaradi šolskih obveznosti tega ne dopušča, pa vsaj enkrat na 14 dni. Ker zaradi starosti že malo težje hodi, večino časa preživiva v njenem stanovanju. Najin pogovor največkrat teče o najinih življenjih. Gospa mi z veseljem pove kaj zanimivega iz svojega otroštva, zelo rada pa govori tudi o svojih otrocih. Zanimiva se nama zdi primerjava med svetom včasih in svetom sedaj. Meni, da je bilo življenje včasih po eni strani lažje, po drugi pa

je zaradi vsega stresa in pritiska, ki smo ga deležni, sedaj težje. Ko ji zmanjka zdravil, se odpravim k njeni zdravnici po recepte in ji iz lekarne prinesem potrebna zdravila. Včasih si vzameva tudi čas in skupaj pogledava kakšno televizijsko nadaljevanko, najrajši pa gledava oddaje o živalih.

Obiskov pri gospe se že vnaprej veselim, saj kljub letom še zelo pozitivno razmišlja o življenju in je vedno pripravljena na pogovor. Njeno najlepše darilo meni pa je širok nasmeh na njenem obrazu, ko me zagleda pri vratih. Občutek, ko veš, da lahko nekomu že z enim obiskom polepšaš dan, je res neprecenljiv in ravno v tem je čar prostovoljstva. Ljudje so te veseli in te imajo radi zaradi tega, kar si, zaradi tvoje spontanosti in veselja do dela z drugimi.

Jasna Kužnik, prostovoljka

MOJA BABICA

Od jutra do večera

Je nasmejana in vesela,

Aod vseh največ dela.

Bonbone vedno mi da,

Ale, če z Janom pridna sva.

Barvne nogavice mi naštrika

In hiša njena je velika.

Celo žlahto nahranit zna,

Anajbolj od vseh nas rada ima.

Vnučka

Moj dedek z muckom Belkom - Domen

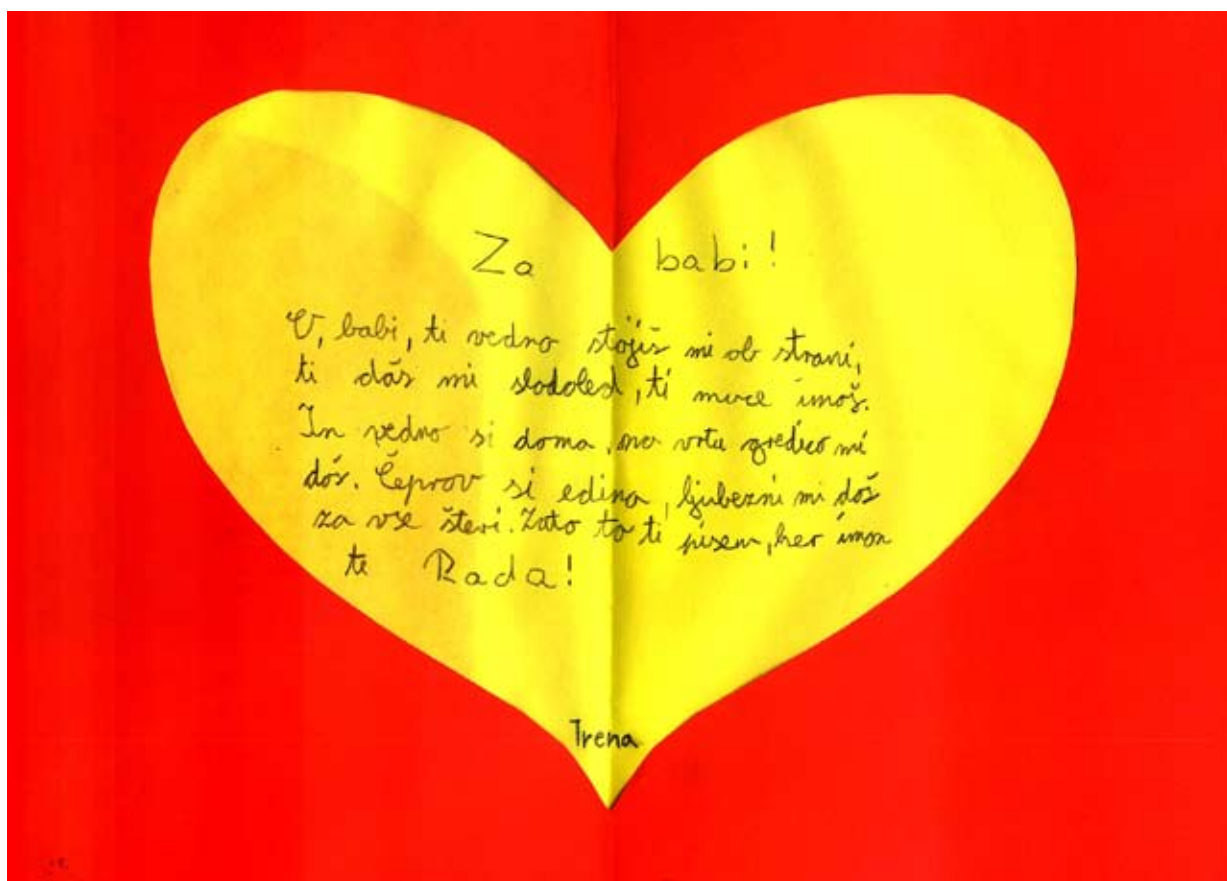
PROSTOVOLJNO DELO STARI – MLADI

V Dnevnem centru DC Ω se posvečamo otrokom in mladostnikom – učencem, ki imajo večje ali manjše težave pri učenju. Po najboljših močeh in v okviru svojega znanja jim skušamo pomagati pri učenju, pri pisanju domačih nalog, z njimi ponavljamo šolsko snov pred preverjanji znanja – testi, se z njimi pogovarjamo o težavah, s katerimi se srečujejo v šoli, itd. Največ težav jim povzročata predvsem matematika in angleščina, pomoč pa rabijo tudi pri naravoslovnih predmetih, kot sta npr. fizika in kemija. Javni delavci sicer nismo učitelji, ki so strokovno usposobljeni za poučevanje, niti nismo inštruktorji za posamezne predmete, je pa naša pomoč kljub temu dobrodošla. Včasih je dovolj že to, da otroci svojo težavo povejo, tj. ubesedijo tisto, kar jih teži, pa jim je že lažje, mogoče s tem tudi sami zaslutijo možno rešitev. Včasih je dovolj, da otroku kak šolski problem ali težko razumljivo snov prikažeš malo drugače, mogoče na bolj zabaven način ali z drugega

vidika, pa postane snov bolj razumljiva. Res, da je včasih naporno, saj se moraš poglobiti v šolsko snov, ki si jo sicer nekoč znal in razumel, a je od takrat minilo že kar precej časa in je znanje zbledelo. Vendar se potrudiš, se v mislih spet preseliš v šolske klopi, se skušaš vživeti v otrokov način dojemanja in razumevanja sveta, pa nekako gre. In če so potem rezultati dobri, če opaziš napredek, če ti otrok čez čas pove, da se je pri šolskem preverjanju znanja dobro odrezal, da snov zdaj dobro razume, se veseliš z njim, si ponosen na otrokov dosežek in na to, da si storil nekaj dobrega. V življenju je pač tako, da uspeh ne pride čez noč, da je v vsako dejavnost treba vložiti veliko truda in da se tudi z majhnimi koraki daleč pride.

Zagotovo je to zkušnja, ki me že nagovarja tudi k prostovoljstvu z mladimi in razmišljam o časih, ko mi ne bo več treba hoditi v službo ...

Zvonka Labernik, sodelavka v DC Ω -u

Voščilnica za babi

Irena

PROSTOVOLJNO DELO S STAROSTNIKI

S prostovoljstvom sem se začela najprej ukvarjati v okviru mednarodnega programa za mlade Mepi, vendar mi je kmalu postalo jasno, da je to več kot le področje Mepi delovanja. Vsa štiri leta sem obiskovala isto gospo v domu za starejše občane in v tem času sva se navezali druga na drugo. Pomembno se mi zdi, da sem v svojem delu odgovorna, ker vem, da tako upravičim njeno zaupanje. Mislim, da bi pri prostovoljnem delu moralo sodelovati čim večje število dijakov, ker to pomaga razumeti starejše in njihovo razmišljanje, njim pa pomaga, da se ne počutijo odrinjene na rob družbe. Nekateri namreč živijo precej daleč od svojih družin ali pa jih otroci zaradi pomanjkanja časa ne obiskujejo tako pogosto, kot bi si želeli. V vsakem primeru obisk mladih prostovoljcev vzamejo kot dobrodošlo popestritev vsakdanjika. Prostovoljno delo je lepa protiutež sedanjega načina življenja, saj se ljudje med seboj premalo poslušajo in premalo potrudijo, da bi na stvari gledali še z zornega kota nekoga drugega.

Helena Golja

Denis Kamnar

Ga. Anica Plemelj in Desiree Maas

Že štiri leta hodim enkrat tedensko v Center slepih in slabovidnih v Škofji Loki. Vsa ta leta hodim h gospe, ki je slepa. Velikokrat ji berem, včasih se pogovarjava, če pa nama je vreme naklonjeno, greva na sprehod ali pa malo posediva v parku.

V Center hodim zelo rada. S tem delom sem pridobila veliko novih izkušenj. Tja se vedno odpravim z veseljem, ker vem, da bom s svojim prihodom nekoga razveselila. In to, da nekoga razveselim, mi je pri tem delu tudi najpomembnejše.

Desiree Maas

Zlata Ramovš

Ga. Marica Jemc in Ema Krek

V drugem letu prostovoljnega dela na Gimnaziji Škofja Loka sem začela obiskovati gospo Marico Jemec v Centru za slepe in slabovidne v Stari Loki. Izkušnje s starejšimi sem sicer imela že prej, vendar sem bila zelo presenečena nad vedrino, s kakršno 94-letna Marica sprejema težave, ki jih ji prinaša življenje. Kljub temu da je slepa že od otroštva, zmora na vse stvari gledati s humorjem in poiskati stvari, ki jo veselijo. Njeno veselje do življenja je zame dragocena izkušnja in po napornem šolskem dnevu me prav pogovor z njo velikokrat spravi v dobro voljo. Z veseljem se vsak teden odpravljam k njej, saj v pogovorih z njo in njeno sestanovalko Francko odkrivam, da se sreča skriva v preprostih stvareh.

Ema Krek

GIMNAZIJA ŠKOFJA LOKA

V Centru slepih, slabovidnih in starejših že četrto leto obiskujem starejšo gospo Marijo, ki ne vidi, zato ne more brati in pisati ter gledati televizije. Najprej sem ji brala knjige, sedaj pa ima rajši, da ji prebiram časopise, sicer pa se veliko pogovarjava o aktualnih temah. Je zelo prijetna ženska. Ob druženju z njo sem začela bolj ceniti svoje zdravje in zdravje svojih bližnjih. Poleg tega pa tudi moje mladostniške težave niso več tako velike, če jih primerjam s trdim življenjem gospe Marije in njene sostanovalke. To delo me bogati, saj mi daje občutek koristnosti, ob prihodu pa mi nasmešek gospe Marije vedno znova polepša dan

Irena Kustec

Zlata Ramovš

Ga. Marija Krmelj in Irena Kustec

osebni arhiv

Ga. Marija Lampič in Tjaša Stojić

V Centru slepih in slabovidnih Škofja Loka, kjer obiskujem gospo Marijo Lampič, delam že četrto leto. Običajno se pogovarjava, kaj pospraviva, greva na sprehod oziroma v trgovino ali pa ji kaj preberem. Ti obiski obema veliko pomenijo, saj sva se v teh letih kar močno navezali druga na drugo. Na nek način mi je nadomestila pokojno staro mamo; kot mi je babi ob vsakem obisku prinesla nekaj sladkega, mi tudi Marica ob koncu obiska da nekaj malega. Postala je stalen del mojega življenja in si ne bi več mogla predstavljati, kakšno bi bilo brez nje.

Tjaša Stojić

- *Beseda ima veliko moč. Lahko ruši ali pa gradi mostove prijateljstva med ljudmi.*
- *Drži svojega otroka za ročico, kadar se ti ponudi prilika. Vse prehitro pride čas, ko ti tega ne dovoli več. (H. Jackson Brown)*
- *Dober zgled je najboljša pridiga. (H. Jackson Brown)*
- *Nisem še srečal človeka, ki je tako neveden, da se ne bi mogel od njega kaj naučiti. (Galileo Galilei)*
- *Izobrazba je, kar ostane, ko pozabiš vse, kar so te naučili v šoli. (Albert Einstein)*
- *Stari vse verjamejo, tisti srednjih let dvomijo, mladi vse vedo. (Oscar Wilde)*
- *Zavedaš se, da tvoji otroci odraščajo, ko te nehajo spraševati, odkod so prišli in nočejo povedati, kam gredo. (P. J. O'Rourke)*

GRDE BABIČINE NOGE

ZGodbica je iz nove knjige kratke proze SOPOTNIK V SVOJEM AVTU, ki jo je MARCA LETOS IZDALA MINKA MARIJA LIKAR S HOTAVELJ.

Babica Amalija in vnukinja Alka, zanjo so starši izbrali sodobno ime, sedita na klopi pred hišo. Babici so moči že pošle, a še vedno je bistrh misli in na obrazu je obdržala prijaznost. Alka s še prekratki nogami binglja po zraku, le s prsti se že dotakne tal.

»Babi, zakaj imaš ti poleti nogavice, ko je pa tako vroče?«

»Ja, veš, meni ni tako kmalu vroče kot tebi. Ti ves dan skačeš in tekaš okrog. Moja kri se je že ohladila, zato je postala počasna.«

»Saj si ti tudi počasna. Takoj te pretečem, poskusiva!« skoči Alka na noge vsa navdušena.

»Daj, daj, jaz ne morem teči. Stara sem, poglej moje noge.« Sezuje si nad kolenom pripeto nogavico. »Glej, same bule, same žile in kosti. Mi sedaj verjameš, da ne morem teči?«

Alka z začudenjem gleda in tipa njeno nogo; mine jo tek z njo.

»Zakaj imaš tako grde noge?« upre začudene oči vanjo. Amalija se počasi zaziba sem in tja. Otrokov zakaj ji popelje misli daleč v preteklost, tja do svoje mladosti. Spomini prehitevajo drug drugega. Več je bilo hudega kot lepega. Kljub temu življenje hiti naprej, čuti, kako hitro ji odteka.

»Babi?«

»Ja, punčka moja,« se Amalija zdrami in se spet zaziba, »povedala ti bom zgodbo iz svojega življenja. Spomnila sem se, zakaj imam grde noge. Usedi se sem k meni in poslušaj:

Nekaj let za tistim, ko sem se poročila, je bilo leto zelo slabo. Spomladi je bilo preveč dežja, potem sta veter in sonce zemljo tako izsušila, da je pričelo primanjkovati krme. Ker na njivah ni bilo več kaj kositi, sem si morala vsako jutro oprtati koš na ramena in po bližnjih grapah, kjer zemlja ni bila tako izsušena, poiskati škrbinca. Redila sem dva prašiča, enega za doma, drugega za prodajo. Nenehno sta krulila, nikakor ju nisem mogla nakrmiti do sitega. Tudi druge gospodinje iz vasi so hodile okrog z napol praznimi koši, izogibale smo se druga drugi, kajti vsaka je imela doma lačne živali. Potem mi je sosedja Marijana povedala, da je menda gori v Blegošu v tistih globačah in kotanjah dosti mehkih zelišč za prašiče. Vendar je daleč in ženski sami ni varno iti gor. Povedal ji je brat, ki je drvaril v blegoških gozdovih. Rekla je,

da bi šli skupaj zgodaj zjutraj in bi do najhujše vročine že prišli nazaj.

Premišljevala sem, vendar druge izbire nisem imela, če sem hotela obdržati živali čez poletje. Kupiti ni bilo mogoče ničesar. Potem sva z Marijano več tednov hodili jutro za jutrom gor v blegoške gozdove.

Minka Marija Likar

osebni arhiv

Po dolinah in drčah, vedno više in globlje, kajti suša je silila tudi tja gor. Vedno sva bili čisto tiho, bali sva se divjadi, še bolj pa 'golcarjev' – drvarjev.

Kadar nisva našli škrbinca ali mlečka, sva v gošči našli kopriv. Roke in noge sva imeli opraskane in opečene. Odžejali sva se z malinami, bile so sladke, vendar drobne zaradi suše. Takrat sem se z nečim zastrupila, morda so bile to volčje češnje ali divji bezeg. Najbrž sem nekaj strupenega pojedla, saj sem se že med potjo domov slabo počutila. Doma me je zvilo, naprej in nazaj. Nato so se mi rane in praske na rokah in nogah zagnojile. Bilo je vse zatečeno, rdeče in gnojno. Nekaj dni sem ležala le napol pri zavesti, glavo sem si hladila z mokro krpo, rane sem razkužila z žganjem. Kako so medtem preživeli otroci in prašiča, ne vem, a bilo je težko. Nekaj je prinesla Marijana, tudi sami smo morali dosti potrpeti. Vsem je najbolj odleglo, ko je vročina popustila in je pričelo deževati. Vendar je bila letina zelo slaba.

Glej, Alka, od takrat imam tako brazgotinaste noge in roke. Vendar to sedaj ne boli. Le ob spremembi vremena malo skeli.«

Popraska se po nogi in reče: »Ja, res bo kmalu sprememba,« in se nagnosko ozre proti nebu, po oblakih. Kdo ve, kateri življenjski žulj jo je zaskel. Bilo jih je preveč, da bi se spomnila vseh.

Mala Alka spoštljivo poboža njeno roko. Kljub temu, da je babica stara in ima grde noge in roke, jo ima rada zelo, zelo rada.

Laura Pirih, 2.D OŠ Škofja Loka-Mesto

Monika, OŠ Jela Janežiča

Ana Vodnik, OŠ Škofja Loka -Mesto

PIKNIK S STARIMI STARŠI

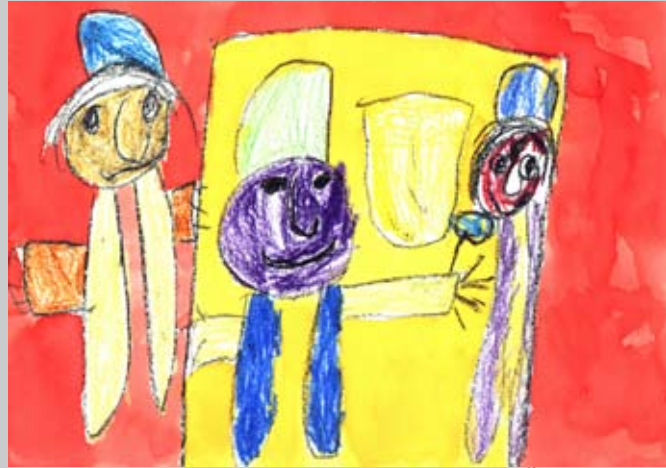
Maja Hudolin, 5.g OŠ Škofja Loka-Mesto

LIKOVNA GALERIJA

Z MAMO IGRAVA SE ČRNEGA PETRA.
JAZ SEM JO PREMAGALA

Katja Jelovčan, 2.B OŠ Škofja Loka-Mesto

K BABICI NA OBISK

(Vrtec Škofja Loka)

Z BABICO SKUPAJ PEČEVA PIŠKOTE.

Lovro Jemec, 2.B OŠ Škofja Loka-Mesto

OTROŠKA

JAZ IN MOJI STARI STARŠI

Nika Ambrožič, 5.g, OŠ Škofja Loka-Mesto